

Türk Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi
Turkish Journal for the Spiritual Counselling and Care

Sayı: 5 • Haziran 2022 • 129-171
Issue: 5 • June 2022 • 129-171

**Türkiye’deki Manevi Danışmanlık ve Rehberlik
Çalışmaları Bağlamında “Maneviyat Psikolojisi
Sempozyumları” (2014-2018) Üzerine
Bibliyometrik Analizler**

Bibliometric Analyses on the ‘Symposiums on Psychology of
Spirituality’ (2014-2018) in the Context of Spiritual
Counseling and Care Studies in Turkey

Mustafa Koç

Prof. Dr.
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi
Din Psikolojisi Ana Bilim Dalı
E-posta: mustafa.koc@ogu.edu.tr
Orcid: 0000-0003-1299-7963
Eskişehir / Türkiye

Professor
Eskişehir Osmangazi University
Faculty of Theology
Department of Psychology of Religion
E-mail: mustafa.koc@ogu.edu.tr
Orcid: 0000-0003-1299-7963
Eskişehir / Turkey
doi: 10.56432/tmdrd.1117128

Türk Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi
Turkish Journal for the Spiritual Counselling and Care

Makale Türü • Article Type Araştırma • Research
Geliş Tarihi • Received 15 Mayıs 2022 • 15 May 2022
Kabul Tarihi • Accepted 21 Haziran 2022 • 21 June 2022

Ö z e t

Bu makalede, 2014-2018 yılları arasında Türkiye'nin çeşitli kentlerinde seri olarak gerçekleştirilen Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumlarında (n=5) yer alan tüm bilimsel aktiviteler analiz edilmiştir. Bu kapsamda, belirlenen çeşitli parametreler çerçevesinde adı geçen bu seri sempozyumlarda sunulan sözel bildirilerin yanı sıra katılımcı profillerine ilişkin nitel ve nicel bulgular da değerlendirilmiştir. Çeşitli nitel parametrelerin kullanıldığı bu makalenin amacı ise adı geçen bu seri sempozyumların (n=5) tüm yönleriyle genel bibliyometrik özelliklerini ortaya koyarak manevi danışmanlık ve rehberlik alan tarihine katkı sağlamaktır. Seri sempozyumlarda (n=5) sunulan bildiriler ve katılımcılara ilişkin nicel ve nitel veriler üzerine elde edilen bulguların frekans ve yüzdelik dağılım analizlerinin yapıldığı makalede sonuç olarak; (i) seri sempozyumlara katılan toplam 42 katılımcının nicel dağılımları incelendiğinde, büyük çoğunluğunun (% 89) akademisyen katılımcı olduğu; (ii) bu 42 katılımcının akademik unvanlarına göre nicel dağılımlarına bakıldığında ise büyük çoğunluğunun profesör doktor (% 17) unvanına sahip katılımcılardan oluştuğu; (iii) seri sempozyumlarda katkı sunan katılımcıların sunmuş oldukları bildirilere yazar sayıları açısından bakıldığında, sunulan bildirilerin büyük çoğunluğunun tek (% 98) yazarlı olarak hazırlandığı; (iv) katılımcılar arasından bildirileri hazırlayan yazarların çalıştıkları kurum türlerine göre nicel dağılımları incelendiğinde ise en çok bildiri sunan katılımcıların üniversitelerde (% 79) çeşitli unvanlarla akademisyen olarak çalıştıkları; (v) seri sempozyumlarda toplam olarak 66 bilimsel aktivite yapıldığı; (vi) bu aktivitelerin 60'ının bildiri sunumu olduğu; (vii) en çok bildirilerin IV. ve V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumlarında (n=14) sunulduğu; (viii) sunulan bu bildirilerin tümünün sözel bildiri (% 100) olduğu ve hiç poster bildiri sunulmadığı; (ix) sunulan tüm sözel bildirilerin Türkçe (% 100) olarak sunulduğu; (x) seri sempozyumlarda sunulan bildirilerin tematik konu içeriklerine göre nicel dağılımlarına bakıldığında ise en çok 'genel konular' üst başlığında (% 54) bildiri sunumunun yapıldığı; (xi) sunulan 60 sözel bildirinin metodolojik desenine göre nicel dağılımları incelendiğinde, büyük çoğunluğunun (% 90) teorik içerikli bir metodolojik yaklaşımla yazıldığı; (xii) yine bu bildirilerin veri toplama yöntemine göre nicel dağılımlarına bakıldığında da, en fazla 'dokümantasyon' veri toplama yönteminin (% 93) kullanıldığı belirlenmiştir.

A n a h t a r K e l i m e l e r

Manevi danışmanlık ve rehberlik • Maneviyat psikolojisi
Ulusal sempozyum • Sözel bildiri • Bibliyometrik analiz

A b s t r a c t

In this article, all scientific activities on “National Symposiums on Psychology of Spirituality” (n=5) held seriatim in various cities of Turkey between 2014 and 2018, have been analysed. In this context, in addition to the oral presentations in aforementioned series of symposiums, qualitative and quantitative findings regarding participant profiles have been also evaluated in the context of various parameters determined. The aim of this article, in which various qualitative parameters are used, is to contribute to the history of the field of spiritual counselling and care by revealing the general bibliometric characteristics of these series of symposiums (n=5) in all aspects. As a result of the article in which the frequency and percentage distribution analyses of the findings obtained on the papers presented in the serial symposiums (n=5) and the quantitative and qualitative data on the participants data were made; (i) when the quantitative distributions of the 42 participants who participated in the serial symposiums were analysed, the majority of them (89%) are academicians; (ii) considering the quantitative distribution of these 42 participants according to their academic titles, the vast majority of the participants are professors (17%); (iii) when the papers presented by the participants who contributed in the serial symposiums were examined in terms of the number of authors, the majority of the presented papers were prepared by single author (98%); (iv) when the quantitative distribution of the authors who prepared the papers among the participants were analysed according to the types of institutions they work, the participants who presented the most papers were working as academicians assuming various titles in universities (79%); (v) in total, 66 scientific activities were carried out in the serial symposiums; (vi) 60 of these activities are paper presentations; (vii) most of the papers were presented at IV. and V. National Symposium on the Psychology of Spirituality (n=14); (viii) all of these submitted papers were presented orally (100%) and no poster papers; (ix) all oral presentations are presented in Turkish (100%); (x) considering the quantitative distribution of the papers presented in the serial symposiums according to the thematic subject content, the papers were mostly presented under the heading of ‘general topics’ (54%); (xi) when the quantitative distribution of the 60 presented oral papers according to the methodological pattern were examined, the vast majority was written in a methodological approach with theoretical content (90%); (xii) considering the quantitative distribution of these papers according to the data gathering technique, the technique most used is 'documentation' (93%).

K e y w o r d s

Spiritual counseling and care • Psychology of spirituality
National Symposium • Oral presentation • Bibliometric analysis

Giriş

Psikoloji biliminin bir alt araştırma alanı olarak maneviyat psikolojisi / psychology of spirituality, bireyin aşkınlığını ve potansiyelinin sonallığını psikoloji içinde araştırmayı hedefler. Modern psikoloji tarihine bakıldığında, W. James'ten (2003) C. G. Jung'a (1960) kadar geçen tarihsel süreçte daha az düşük profilli olarak ancak Maslow'la birlikte hümanist ve pozitif psikolojinin dinden daha da ayırdığı manevi değer, ihtiyaç ve yaşantıların psikoloji perspektifinden araştırılması en son transpersonel psikolojiyle zirveye ulaşmıştır.

Maneviyat psikolojisi, din psikolojisinin eşdeğer karşılığı mıdır yoksa karşıtı mıdır sorusu, halen teknik bir tartışma olarak devam etmektedir. Psiko-teolojik bağlamda din ve maneviyat kavramlarının semantik olarak ayrıştırılması ve karşıtlandırılarak ele alınması, birçok köklü sorun ve geniş çaplı hareketliliği de beraberinde getirmiştir. Psikoloji literatürüne bakıldığında maneviyat kavramının oldukça cazibe merkezi olduğu görülmektedir. Kurumsal dine olan mesafeli ve şüpheli hatta o dönemde daha etkili olan karşıt yaklaşımlar, geleneksel dinsel formlara ve pratiklere karşı bireyselliği öne çıkaran manevi yaşantıları vurgulamıştır. Pozitivist bir yaklaşımla psikoloji bilimi, en son transpersonel psikoloji ekolüyle birlikte maneviyat üzerinden bireylerin dine dokunmadan onun sunduğu aşkınlığa ulaşmayı sağlamıştır (krş. Pargament, 2015: 365-382; Walsh & Vaughan, 2001).

Din psikoloğu Göcen'e (2020) göre, psikoloji biliminin manevi alandaki kendi oluşturduğu boşluğu, yine kendi tarzıyla doldurduğu gözlenmektedir. Modern bireyin durumunu; dinsel değil terapötik içerikli bir narsisizmle açıklayan bazı psikologlar ise maneviyatla kutsalın değil yine haz ve tüketim ilişkisinin dolaylı biçimde öne çıktığını söyleyerek psikolojinin maneviyata olan beklenmedik ilgisini eleştirmektedir. Transpersonel psikolojinin, 'dinsel' olanın yerine neden 'manevi' kavramını kullandığını açıklayan Cunningham (2010) da, transpersonel deneyimin evrensel olduğunu ancak dinlerin aşkınlık deneyiminin ise kendi sınırlılığında kaldığının altını çizmiştir. Ona göre bu deneyim kapsamında dinin yüzeyselliğinden daha çok derin yapısıyla ilgilenmek birey için daha yararlı olabilir. Psikolojikleşmiş bir din görünümüne bürünen psikoloji ve maneviyat ilişkisi üzerine yapılan çalışmalar, sürekli ötelenerek saha dışına itilmiş olan dinseliliği, yeniden psikolojinin gündemine alma olarak görünen bu yeni durum tartışmalıdır (Göcen, 2020: 37).

Öte yandan maneviyat psikolojisi çalışmalarıyla da bilinen psikiyatr Göka'ya (2021) göre; gerek dinden gerekse başka kaynaklardan sağlansın bireyin sahip olduğu manevi inançları, her biri bir başka trajediye neden olan zorlu yaşam olaylarında ona bir yol haritası oluşturduğu için çok önemli rol üstleniyor. Her şeyden önce, manevi inançların sağladığı bilişsel harita sayesinde, bir teolojik kozmoloji ve kozmogoni içinde bireyin dünyadaki varlık nedeni ve konumu belirlenmektedir. İkincisi ve belki daha da önemlisi ölüm, özgürlük, anlamsızlık ve yalnızlık olarak betimlenebilecek varoluşsal temel kaygılarla bir biçimde başa çıkabilmek için bu yol haritası oldukça önemlidir. Bu sebeple bireyin varoluşsal konumunun çerçevesi, manevi inançları tarafından belirlenmektedir.

Hümanist psikoloji ekolünün önemli isimlerinden A. Maslow (1961), kendisi dindar olmamasına rağmen bireyde kendini gerçekleştirmenin ötesine uzanan doruk deneyimler, mistik ve manevi haller olduğunu ve "transpersonal" adını verdiği bu hallerin bilimsel olarak incelenmesinin psikodinamik, davranışçı ve hümanist ekollerden sonra psikolojideki dördüncü gücü oluşturacağını vurgulamıştır. Modern psikoloji tarihinde daha çok ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisiyle tanınan Maslow, aynı zamanda bireyin pozitif potansiyellerine de vurgu yapmıştır. Kendi çalışmasının niteliği olarak tanımladığı "pozitif psikoloji" yaklaşımı ise daha sonra birçok başka gelişmeye de kaynaklık etmiştir.

Yukarıda da kısaca vurgulandığı gibi davranış bilimlerinde inançlar yani maneviyat konusu, uzun süre değişik psikoloji ekolleri içinde kendisine yer bulmaya çalışmıştır. İlk olarak 1960'lardan sonra özellikle Stanislav Grofun (2008) ve Robert Frager'in (1999) çabalarıyla 'ben-ötesi psikolojisi' olarak Türkçeye çevrilen "transpersonal psikoloji" ekolü kapsamında literatüre girmeye başlamıştır. Adı geçen bu yaklaşım kapsamında, o güne kadar daha çok parapsikoloji içinde ele alınan birçok konu ele alınıp incelenmeye başlanmıştır. Göka'ya (2021) göre çoğu zaman dini genel bir kategori olarak düşünen bu alandaki araştırmacılar, uzak doğu maneviyatına duydukları sempatiyi de gizlemediler. Türkiye'de ise benötesi psikolojisinin öncülüğünü yapan psikiyatr Mustafa Merter, alandaki çalışmalarını, İslam mistisizmini temel alarak "nefs psikolojisi" olarak adlandırmıştır (bkz. Merter, 2011; Merter, 2015).

Yakın dönem Türk manevi danışmanlık ve rehberlik çalışmalarına bakıldığında, "ben-ötesi psikolojisi" ekolünü temel alan araştırmalar çoğaldıkça Müslüman-Türk toplum sosyolojisinin ve antropolojisinin

üretimi olan kavramlar da ele alınıp analiz edilmeye başlanmıştır. İşte bu çabanın ürünü olarak birincisi 2014 yılında Erciyes Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi yöneticisi psikolojik danışman ve din psikoloğu olan Mustafa Atak'ın öncü girişimleriyle Türkiye'de seri "Maneviyat Psikolojisi Sempozyumları" yapılmaya başlanmıştır. 2014 yılından başlayarak her yıl düzenlenmeye çalışılan bu seri sempozyumlarda sunulan bildiriler ise kitaplaştırılarak yayınlanmıştır (bkz. Atak (ed.), 2014; Atak (ed.), 2015; Atak (ed.), 2016; Atak (ed.), 2019; Atak (ed.), 2020; ayrıca bkz. Ek-3). Maneviyat üzerine Batı'da ve dünyanın değişik yerlerinde ben-ötesi psikolojisine atfedilen yapılan çalışmalar, Türkiye'de "maneviyat psikolojisi" adıyla literatüre girmeye başlamıştır (Göka, 2021: 23-26).

a. Amaç

Bu makalede, maneviyat psikolojisi üzerine Erciyes Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezinin koordinatörlüğünde Türkiye'nin çeşitli kentlerinde 2014-2018 yılları arasında ulusal düzeyde ve içerikte gerçekleştirilen "I-V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumları" hakkında bibliyometrik bilgilerin verilmesi amaçlanmaktadır. Dolayısıyla Türkiye'de manevi danışmanlık ve rehberlik alanında 'ulusal sempozyum düzeyinde' seri olarak gerçekleştirilen akademik etkinliklerin içeriğini konu alan bu makalede, çeşitli nitel parametreler kullanılarak adı geçen seri sempozyumlardaki katılımcıların ve bildirilerin özelliklerinin ortaya konması hedeflenmektedir.

Öte yandan bu makalede nitel analizi yapılan akademik ürünler, sempozyum düzenleme kurulları tarafından değerlendirilip bilim kurullarının onayını alarak seri sempozyumlarda 'söz' bildiri olarak sunulan bildirilerden oluşmaktadır. Dolayısıyla bu makale, her bir akademik ürünün belli bir akademik değer taşıdığı adı geçen seri sempozyumlarda sunulan bildirilerin bibliyometrik analizini betimsel olarak ortaya koymayı amaçlamaktadır.

b. Sınırlılıklar

Manevi danışmanlık ve rehberlik alanındaki ulusal sempozyum serilerinde sunulan bildirelere ilişkin yapılan bibliyometrik analizlerin yer aldığı bu araştırmanın kaçınılmaz olarak içerik ve yöntemsel bazı sınırlılıkları şunlardır:

(i)-Bu araştırma, 'I. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu'nun gerçekleştirildiği 13 Mayıs 2014 tarihi ile 'V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu'nun gerçekleştirildiği 05-06 Ekim

2018 tarihleri arasında yer alan seri sempozyumlarda (n=5) sunulan sözel bildirilerin bibliyometrik analizleriyle sınırlıdır.

(ii)-Makaleye konu olan bibliyometrik analizler, (a) katılımcılara göre = ‘(i) katılımcı türü, (ii) akademik unvanları, (iii) yazar sayısı, (iv) yazarın çalıştığı kurum’; (b) bildirilere göre = ‘(i) türü, (ii) tematik konu içerikleri, (iii) metodolojik desen özellikleri, (iv) veri toplama yöntemi türleri” parametreleriyle sınırlandırılmıştır.

c. Yöntem

‘I. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu’ (2014) ile ‘V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu’ (2018) arasında yer alan seri sempozyumlardaki (n=5) katılımcı ve bildirilerin bibliyometrik analizlerini konu alan bu araştırma, metodolojik olarak geçmişte veya güncel olan bir durumu ve/veya olguyu olduğu biçimiyle betimlemeyi hedefleyen “tarama modeli” esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla adı geçen bu yöntemsel yaklaşıma göre, araştırmaya konu edilen olgu/lar kendi koşulları içinde ve olduğu gibi betimlenmeye ve açıklanmaya çalışılmaktadır (Karasar, 1995: 76-79).

Yukarıda sözü edilen metodolojik gerçeklikten hareketle bu araştırmada, 2014 yılında yapılan ‘I. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu’ (2014) ile ‘V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu’ (2018) arasında yer alan seri sempozyumlardaki (n=5) katılımcı ve bildiriler, çeşitli bibliyometrik özellikler dikkate alınarak incelenmiştir. Yapılan tarama sonucunda, ilgili sempozyum serilerinde toplam 60 bildiri sunulduğu görülmüştür. Bu bildiriler, yukarıda belirtilen parametreler kapsamında incelenmeye çalışılmıştır (ayrıca bkz. Ek-1).

d. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu makaleye konu edilen seri sempozyumlardaki bilimsel aktiviteler üzerinde sağlıklı bir analiz ve değerlendirme yapabilmek için öncelikle tematik bibliyometrik analiz kriterleri ve nitel parametreleri belirlenmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2005: 198). Bu çerçevede sosyal bilimler metodolojisindeki betimsel analiz yaklaşımına göre seri sempozyumlarda yer alan katılımcılar ve bu sempozyumlarda sunulan bildiriler üzerinde bazı nitel parametrelere göre sınıflandırmalar yapılarak bibliyometrik veriler elde edilmiştir. Söz konusu parametrelere ilişkin elde edilen nitel veriler ise istatistik analiz programına aktararak nicel frekans değerleri hesaplanmıştır. Dolayısıyla bu bibliyometrik analiz sürecinde oluşturulan nitel parametrelere göre katılımcı ve bildiri özellikleri tek tek belirlenmiş ve elde edilen nitel ve nicel bulgular, frekans değerlerine göre nicel olarak grafik ve tablo şeklinde ortaya

konulup nitel olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca bu makale için yöntemsel benzerlik taşıyan bazı çalışmalar da model alınmıştır (model çalışmalar için bkz. Korkmaz, 2010; Şahin & Acun, 2015).

Öte yandan veri toplama aracı ve kaynağı olarak ise bu makalede, (i) sempozyumlara özel oluşturulan afişler, (ii) sempozyum kitapçıları ve (iii) sempozyumlarda sunulan bildirilerin yer aldığı kitaplar kullanılmıştır. Ayrıca bu makalede yer alan bildirilerin bibliyometrik analizleri için kullanılan nitel parametrelerin sadece bu makale için kullanılan bazı parametrik kategorilere dayalı subjektif kriterler olduğunu da bilinmelidir.

e. I.-V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumları (13 Mayıs 2014 – Kayseri & 05-06 Ekim 2018 – Tokat)

Ekonomik gelişmişlik düzeyinin arttığı modern ve seküler toplumlarda, daha mutlu olması beklenen bireylerin, beklenenin aksine daha az mutlu ve daha çok huzursuz oldukları görülmektedir. Ruh sağlığıyla ilgili dünya genelindeki parametrelere bakıldığında, örneğin; dünya genelinde % 25'e yaklaşan depresyon oranlarının ABD'de % 50'lere yükseldiği görülmektedir. Söz konusu bu olumsuz tablo, kuşkusuz ki sadece depresyon oranlarında değil anksiyete bozukluğu, panik bozukluk ve bipolar bozukluk gibi psikiyatrik kökenli rahatsızlıkların yanı sıra kişilik bozukluklarında da görülmektedir. Dolayısıyla modern ve seküler bir yaşam tarzı benimseyen birey, psikolojik anlamda bunalım yaşayabilmekte, bunalımı aşabilmek için psikiyatristlere ve psikoloğlara gitmektedir. Ancak tamamen seküler ve pozitivist bir yaklaşımla terapi yapan psikiyatrist ve psikoloğların tüm çabalarına rağmen yeterince terapötik bir iyileşme de sağlanamamaktadır. Yani kısacası, seküler davranış bilimi uzmanları modern bireyi rehabilitasyon çalışmalarında bazı tıkanma ve sıkışmalar yaşayarak bireyin ruhsal sağaltımındaki maksimizasyonu her zaman yakalayamayabilmektedirler.

Yukarıda sözü edilen bu tıkanmayı aşabilmek ve ruh sağlığı alanına maneviyat yönelimli yeni bir bilimsel katkı yapabilmek amacıyla Erciyes Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi – (ERREM) müdürü öğretim görevlisi Mustafa Atak'ın öncülüğünde maneviyat psikolojisiyle ilgili seri sempozyumlar projesi başlatılmıştır. Birincisininin 2014 yılında başlatıldığı bu maneviyat psikolojisi sempozyumları, temasız bir içerikle sırasıyla 2014, 2015 ve 2016 yıllarında Kayseri'de Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü desteğiyle Sabancı Kültür Merkezinde düzenlenmiştir. Daha sonra 13-14 Ekim 2017 tarihlerinde yoğun istek üzerine “Aile ve Evlilik” temasıyla IV. Ulusal Maneviyat Psikolojisi

Sempozyumu ise Erciyes Üniversitesi & Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi & Sıcak Yuva Vakfı işbirliğiyle İstanbul'da MTTB Birlik Vakfı Konferans salonunda düzenlenmiştir. Seri sempozyumlara ilgi Kayseri'de olduğu gibi İstanbul'da da çok fazla olmuş ve sempozyum sonrasında önemli yapıcı geri dönütler alınmıştır. Alana ilişkin seri sempozyumların bir diğeri olan V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu da 05-06 Ekim 2018 tarihlerinde “Gençliğin Durumu ve Gelecek” temasıyla Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinin evsahipliğinde ve Erciyes Üniversitesi & Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi işbirliğiyle Tokat'ta düzenlenmiştir. Adı geçen bu sempozyuma da diğer sempozyumlar gibi yoğun bir katılım ve ilgi gösterilmiştir (Atak, 2019).

e.a. I. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu (13 Mayıs 2014 – Kayseri)

Türkiye'de yeni gelişmekte olan bir uzmanlık alanı olarak manevi danışmanlık ve rehberlik alanına ilişkin manevi psikolojisini temel alan ilk ulusal sempozyum olan “I. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu” 13 Mayıs 2014 tarihinde Kayseri'de yapılmıştır (ayrıca sempozyum resmi takvimi için bkz. Tablo-1).

Tablo-1:

I. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu resmi takvimi

-
- +Sempozyum tarihi: 13 Mayıs 2014 –
 - +Adres: Sabancı Kültür Sitesi Konferans Salonu
 - +Sekreteryâ: Yıldız Özkan Dereli & Gamze Suna
 - +İletişim: Erciyes Üniversitesi (ERREM), Kayseri; Tel: 0 352 437 93
 - +Sponsor: Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü
-

e.a.a. Sempozyum Konuları

Sempozyumun tematik konuları, çağrıya çıkarken manevi danışmanlık ve rehberliğin alan sınırları içindeki genel konuları kapsayacak biçimde düzenlenmiştir (ayrıca bkz. Tablo-2).

Tablo-2:

Sempozyumun tematik konuları

Genel konular

-
- Jung ve maneviyyat
 - Said Nursi ve benlik teorileri
 - Kaygı ve maneviyyat
 - Mevlana ve maneviyyat
 - İnsan psikolojisi ve dinsel pratikler
 - Nefs psikolojisi
-

-
- Maneviyat psikolojisi ve rüya analizi
 - Psikiyatri ve kutsallık
-

e.a.b. Oturum Başlıkları

Türkiye’de manevi danışmanlık ve rehberlik çalışmalarını kapsamında manevi psikolojisi alanında yapılan ilk ulusal organizasyon olması sebebiyle sempozyumda, alanı tümüyle kuşatan genel bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır. Dolayısıyla gelen bildiri özetlerinden bilim kurulunun değerlendirmesi sonucunda oldukça sınırlı sayıda bildiriler kabul edilip sunulmuştur. Bir günlük sempozyumda sadece iki ardışık oturum gerçekleştirildiği için oturum başlıkları da belirlenmemiştir (sempozyumun oturum içerikleri için bkz. Tablo-3; ayrıca seri sempozyumlarda sunulan bildirilerin bibliyografik kimlik bilgileri için bkz. Ek-2).

Tablo-3:

Sempozyumun oturum içerikleri

I. Oturum / 09.30 --13 Mayıs 2014
Oturum Başkanı: Ali Kuşat
Hatice Alibaşoğlu – Jung’un maneviyata bakışı ve kırmızı kitap Mustafa Ulusoy – Said Nursi’nin benlik teorisinin psikolojideki benlik teorileriyle ayrışan ve örtüşen yönleri Mustafa Atak – Maneviyyat eğitiminin gençlerin kaygı düzeyine etkisi Osman Nuri Küçük – Mevlana’ya göre manevi gelişim
II. Oturum / 13.30 --13 Mayıs 2014
Oturum Başkanı: Beylü Dikeçligil
Erol Göka – İbadetlerin insan psikolojisine etkisi Mustafa Merter – Psikolojinin üçüncü boyutu: Nefs psikolojisi Şenay Çetin – Maneviyyat psikolojisinde rüyaların analizi Kemal Sayar – Psikiyatri ve kutsal

e.a.c. Sempozyum Düzenleme ve Bilim Kurulu

Mustafa Atak, (Başkan) Erciyes Üniversitesi-(ERREM)
Ali Kuşat, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Beylü Dikeçligil, Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Erol Göka, Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi

Hamza Çakır, Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi
İsmail Aydoğan, Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Mithat Zeydan, Erciyes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi
Murat Doğan, Erciyes Üniversitesi Rektör Yardımcısı
Mustafa Akdağ, Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi
Mustafa Merter, Türkiye Transpersonel Psikolojisi Enstitüsü
Yaşar Zorlu, Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi

e.b. II. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu (13-14 Mayıs 2015, Kayseri)

Türkiye’de manevi danışmanlık ve rehberlik alanına ilişkin maneviyat psikolojisini temel alan ikinci ulusal sempozyum olan “II. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu” da 13-14 Mayıs 2015 tarihleri arasında Kayseri’de yapılmıştır (ayrıca sempozyum resmi takvimi için bkz. Tablo-4).

Tablo-4:

II. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu resmi takvimi

- +Sempozyum tarihi: 13-14 Mayıs 2015 –
- +Adres: Sabancı Kültür Sitesi Konferans Salonu
- +Sekreteryaya: Yıldız Özkan Dereli & Gamze Suna
- +İletişim: Erciyes Üniversitesi (ERREM), Kayseri; Tel: 0 352 437 93
- +Sponsor: Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü

e.b.a. Sempozyum Konuları

Sempozyumun tematik konuları, çağrıya çıkarken manevi danışmanlık ve rehberliğin alan sınırları içindeki maneviyat psikolojisinin genel konularını kapsayacak biçimde düzenlenmiştir (ayrıca bkz. Tablo-5).

Tablo-5:

Sempozyumun tematik konuları

Genel konular

- Maneviyat psikolojisi ve rüyalar
- Maneviyat psikolojisi ve dinsel pratikler
- Dinsel psikopatoloji
- Maneviyat psikolojisi ve liderlik
- Engellilerde manevi danışmanlık
- Maneviyat psikolojisi ve koruyucu ruh sağlığı
- Maneviyat psikolojisi ve pozitif psikoloji
- Maneviyat üzerine kavramsal analizler

e.b.b. Oturum Başlıkları

Türkiye’de manevi danışmanlık ve rehberlik alanında yapılan

ikinci ulusal organizasyon olması sebebiyle sempozyum, tematik olarak salt anlamda herhangi bir maneviyat psikolojisi konusuyla sınırlandırılmamıştır. Dolayısıyla gelen bildiri özetlerinden bilim kurulunun değerlendirmesi sonucunda oldukça sınırlı sayıda bildiriler sunulmuştur. İki günlük sempozyumda sadece dört ardışık oturum gerçekleştirildiği için oturum başlıkları da belirlenmemiştir (sempozyumun oturum içerikleri için bkz. Tablo-6; ayrıca seri sempozyumlarda sunulan bildirilerin bibliyografik kimlik bilgileri için bkz. Ek-2).

Tablo-6:

Sempozyumun oturum içerikleri

I. Oturum / 09.30 --13 Mayıs 2015
Hatice Alibaşoğlu – Maneviyat psikolojisinde rüyalar ve analizi Mustafa Atak – Hac psikolojisi ve haccın öfke üzerindeki etkisi Mustafa Merter – Maneviyat psikolojisinin temel dinamikleri Ali Kuşat – Selamın psikolojik etkileri
II. Oturum / 13.30 --13 Mayıs 2014
Erol Göka – Mehdilik iddiası ve psikopatoloji Alper Utku – Maneviyat psikolojisi ve liderlik
III. Oturum / 09.30 --14 Mayıs 2015
Mustafa Ulusoy – Anların ölümü: Geçmişim nerede? Sevde Düzgüner – Psikoloji literatüründe maneviyat kavramı Halis Kuralay – Engelliler ve maneviyat Osman Nuri Küçük – Muhyiddin İbn-i Arabi'ye göre rüya analizi
IV. Oturum / 13.30 --14 Mayıs 2014
Sefa Saygılı – Hadislerde koruyucu ruh sağlığı prensipleri Gülüşan Göcen – Şükür maneviyatın neresinde? Şükür-maneviyat ilişkisi

e.b.c. Sempozyum Düzenleme ve Bilim Kurulu

Mustafa Atak, (Başkan) Erciyes Üniversitesi-(ERREM)
Ali Kuşat, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Beylü Dikeçligil, Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Erol Göka, Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi
Hamza Çakır, Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi
Hasan Yetim, Erciyes Üniversitesi Rektör Yardımcısı
İsmail Dursun, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi
Kemal Sayar, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Murat Doğan, Erciyes Üniversitesi Rektör Yardımcısı
Mustafa Merter, Türkiye Transpersonel Psikolojisi Enstitüsü
Sefa Saygılı, Kırklareli Üniversitesi Tıp Fakültesi
Yaşar Zorlu, Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi

e.c. III. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu (11-12 Mayıs 2016, Kayseri)

Türkiye’de manevi danışmanlık ve rehberlik alanına ilişkin maneviyat psikolojisini temel alan üçüncü ulusal sempozyum olan “III. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu” da 11-12 Mayıs 2016 tarihleri arasında Kayseri’de yapılmıştır (ayrıca sempozyum resmi takvimi için bkz. Tablo-7).

Tablo-7:

III. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu resmi takvimi

+Sempozyum tarihi: 11-12 Mayıs 2016 –
+Adres: Sabancı Kültür Sitesi Konferans Salonu
+Sekreteryaya: Yıldız Özkan Dereli & Gamze Suna
+İletişim: Erciyes Üniversitesi (ERREM), Kayseri; Tel: 0 352 437 93
+Sponsorlar: Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü

e.c.a. Sempozyum Konuları

Sempozyumun tematik konuları, çağrıya çıkarken manevi danışmanlık ve rehberliğin alan sınırları içindeki maneviyat psikolojisine ilişkin genel konuları kapsayacak biçimde düzenlenmiştir (ayrıca bkz. Tablo-8).

Tablo-8:

Sempozyumun tematik konuları

Genel konular

-
- Maneviyat psikolojisi ve esmaü'l hüсна
 - Maneviyat psikolojisi ve ekonomi
 - Maneviyat psikolojisi ve rol model
 - Maneviyat psikolojisi ve sufi pratikler
 - Manevi topluluk ve psikolojik sağlık
 - Maneviyat psikolojisi ve ruh sağlığı
 - Maneviyat psikolojisi ve nefis psikolojisi
 - Maneviyat ve sosyolojik gerçeklik
-

-
- Yeni maneviyat arayışları
 - Maneviyat ve medya
-

e.c.b. Oturum Başlıkları

Türkiye’de manevi danışmanlık ve rehberlik alanında yapılan üçüncü ulusal organizasyon olması sebebiyle sempozyum, tematik olarak sınırlandırılmayıp önceki sempozyum serileri gibi genel tutulmuştur. İki günlük sempozyumda sadece dört ardışık oturum gerçekleştirildiği için oturum başlıkları da belirlenmemiştir (sempozyumun oturum içerikleri için bkz. Tablo-9; ayrıca seri sempozyumlarda sunulan bildirilerin bibliyografik kimlik bilgileri için bkz. Ek-2).

Tablo-9:

Sempozyumun oturum içerikleri

I. Oturum / 09.30 --11 Mayıs 2016
Oturum Başkanı: Alper Utku
Mustafa Merter – Esmâü'l hüsnâ'da celal-cemal dengesi
Mustafa Atak – Ticaret anlayışında yeni bir model önerisi: “Ticaretin ruhu birlikleri”
Ali Murat Daryal – Hz. Peygamberin önderliği
Osman Nuri Küçük – Nakşibendi prensiplerini pozitif bağlamda yeniden okumak
II. Oturum / 13.30 --11 Mayıs 2016
Erol Göka – Manevi topluluk ve psikolojik sağlık
Mustafa Ulusoy – Anksiyete ve depresyonda kuvve-i hayaliye
III. Oturum / 09.30 --12 Mayıs 2016
Oturum Başkanı: Alper Utku
Hatice Alibaşoğlu – Kaygı çağı ve tüketim toplumuna dönüşü nefis psikolojisi açısından bakış
Sefa Saygılı – Ruhun gerekli oluşu ve beyin
Mustafa Merter – Hal psikolojisi
Beylü Dikeçligil – Sosyolojik gerçeklik ve insan
IV. Oturum / 13.30 --12 Mayıs 2016
Celalettin Çelik –

Yeni maneviyat ve ahlak düzeni arayışlarında çağın ruhunu okumak
İbrahim Balcı –
Maneviyat sempozyumlarının medya açısından değerlendirilmesi

e.c.c. Sempozyum Düzenleme ve Bilim Kurulu

Mustafa Atak, (Başkan) Erciyes Üniversitesi-(ERREM)
Ali Kuşat, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Ali Murat Daryal, Marmara Üniversitesi (Emekli)
Beylü Dikeçligil, Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Celalettin Çelik, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Erol Göka, Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi
Hamza Çakır, Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi
Hasan Yetim, Erciyes Üniversitesi Rektör Yardımcısı
İsmail Dursun, Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi
Kemal Sayar, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Murat Doğan, Erciyes Üniversitesi Rektör Yardımcısı
Mustafa Merter, Türkiye Transpersonel Psikolojisi Enstitüsü
Sefa Saygılı, Kırklareli Üniversitesi Tıp Fakültesi
Yaşar Zorlu, Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi

e.d. IV. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu (14-15 Ekim 2017, İstanbul)

Türkiye’de manevi danışmanlık ve rehberlik alanına ilişkin maneviyat psikolojisini temel alan dördüncü ulusal sempozyum olan “IV. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu” ise 14-15 Ekim 2017 tarihleri arasında İstanbul’da yapılmıştır (ayrıca sempozyum resmi takvimi için bkz. Tablo-10).

Tablo-10:

IV. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu resmi takvimi

+Sempozyum tarihi: 14-15 Ekim 2017 –
+Adres: İstanbul Birlik Vakfı MITB Konferans Salonu
+Sekreteryâ: Yıldız Özkan Dereli & Gamze Suna
+İletişim: Erciyes Üniversitesi (ERREM), Kayseri; Tel: 0 352 437 93
+Sponsorlar: Erciyes Üniversitesi & Fatih Sultan Mehmet Vakıf
Üniversitesi & Birlik Vakfı

e.d.a. Sempozyum Konuları

Manevi danışmanlık ve rehberlik alanının seri sempozyumlarının ilk tematik ulusal maneviyat psikolojisi sempozyumu olma özelliği de taşıyan bu sempozyum, “aile” temasıyla sınırlandırılarak düzenlenmiştir (ayrıca bkz. Tablo-11).

Tablo-11:
Sempozyumun tematik konuları

Genel konular
▪ Ailenin tarihi
▪ Aile ve bağımlılık
▪ Ailede psiko-teolojik denge
▪ Ailede maneviyat ve huzur
▪ Ailede engellilik durumu
▪ Aile ve boşanma
▪ Aile ve sokak çocukları
▪ Aile ve kadın
▪ Ailenin yeniden tasarımı

e.d.b. Oturum Başlıkları

Türkiye’de manevi danışmanlık ve rehberlik alanında yapılan dördüncü ulusal organizasyon olması sebebiyle sempozyum, tematik olarak ‘aile’ temasıyla sınırlandırılmıştır. İki günlük sempozyumda sadece dört ardışık oturum gerçekleştirildiği için oturum başlıkları da belirlenmemiştir (sempozyumun oturum içerikleri için bkz. Tablo-12; ayrıca seri sempozyumlarda sunulan bildirilerin bibliyografik kimlik bilgileri için bkz. Ek-2).

Tablo-12:
Sempozyumun oturum içerikleri

I. Oturum / 09.30 --14 Ekim 2017
Oturum Başkanı: Beylü Dikeçligil
Zeynep K. Şerefoğlu Danış – Tarihsel bağlamda aileye bakış
Hatice Birgül Cumurcu – Bağımlılık ve aile
Erol Göka – Minnet, şükür
II. Oturum / 14.30 --14 Ekim 2017
Mustafa Merter – Evlilikte celal-cemal dengesi
Asım Yapıcı – Evlilikte maneviyat huzur mu kusur mu?: Dindarlık ve maneviyatın aile hayatına etkisi
Halis Kuralay – Evlilik ve engellilik
Serpil Sare Emek – Çoğul çocuklar
III. Oturum / 09.30 --15 Ekim 2017
Oturum Başkanı: Sefa Saygılı

Mustafa Ulusoy –
Evlenmeden önce: Evlenince düzelir mi? ve başka sorular!
İbrahim Balcıoğlu –
Ailenin kâbusu boşanma
Mustafa Atak –
Boşanmaların önlenmesine yönelik proje önerileri
Ali Akben –
Sokak çocukları ve aile

IV. Oturum / 14.30 --15 Ekim 2017

Oturum Başkanı: Musa Tosun

Osman Nuri Küçük –
Sufi irfanı gözüyle kadın
Kemal Sayar –
Son sığınak: Aile
Burhanettin Can –
Fitrat merkezli olarak ailenin yeniden inşası

e.d.c. Sempozyum Düzenleme ve Bilim Kurulu

Mustafa Atak, (Başkan) Erciyes Üniversitesi-(ERREM)
Ali Akben, Sıcak Yuva Vakfı
Ali Kuşat, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Asım Yapıcı, Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Beylü Dikeçli, İstanbul Gelişim Üniversitesi
Birgül Cumurcu, İnönü Üniversitesi
Burhanettin Can, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Celalettin Çelik, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Erol Göka, Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Fahmettin Başer, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
İbrahim Balcıoğlu, İstanbul Üniversitesi
İsmail Dursun, Erciyes Üniversitesi
Mahmut Kaya, İstanbul Üniversitesi
Murat Doğan, Erciyes Üniversitesi
Musa Kazım Arıcan, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Musa Tosun, İstanbul Üniversitesi
Mustafa Merter, Türkiye Transpersonel Psikolojisi Enstitüsü
Mustafa Okudan, İstanbul Üniversitesi
Mustafa Ulu, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Sefa Saygılı, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

e.e. V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu (05-06 Ekim 2018, Tokat)

Yeni nesil Türk gençliğinin varoluşsal kaygıları ve inanç krizleriyle başa çıkma süreçlerinde koruyucu ruh sağlığı hizmeti sunan uzmanların

çözümler üretmesi gerektiği düşüncesinden hareketle 2018 yılında beşincisi düzenlenen ulusal maneviyat psikolojisi sempozyumunun teması “Gençliğin Durumu ve Gelecek” olarak belirlenmiştir. Alanında uzman bilim adamlarının katılımıyla gerçekleştirilen sempozyum Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ve Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi işbirliğiyle 05-06 Ekim 2018 tarihleri arasında Tokat’ta yapılmıştır (ayrıca sempozyum resmi takvimi için bkz. Tablo-13).

Tablo-13:

V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu resmi takvimi

+Sempozyum tarihi: 05-06 Ekim 2018 –
+Adres: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Taşlıçiftlik Yerleşkesi,
15 Temmuz Kongre ve Kültür Merkezi
+Sekreteryâ: Süleyman Pak
+İletişim: Erciyes Üniversitesi (ERREM), Kayseri; Tel: 0 352 437 93
+Sponsorlar: Erciyes Üniversitesi & Fatih Sultan Mehmet Vakıf
Üniversitesi & Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

e.e.a. Sempozyum Konuları

Ulusal maneviyat psikolojisi sempozyumlarının beşincisi olan bu sempozyum, “Gençliğin Durumu ve Gelecek” temasıyla sınırlandırılarak düzenlenmiştir (ayrıca bkz. Tablo-14).

Tablo-14:

Sempozyumun tematik konuları

Genel konular

Gençlik ve bağımlılık
Gençlik ve iletişim
Gençlik ve medya
Gençlik ve eğitim
Gençlik ve boşanma
Gençlik ve narsizm
Gençlik ve cinsiyet rolleri
Gençlik ve değişim
Gençlik ve dinsel pratikler
Gençlik ve maneviyat

e.e.b. Oturum Başlıkları

Türkiye’de manevî danışmanlık ve rehberlik alanında yapılan beşinci ulusal organizasyon olması sebebiyle sempozyum, tematik olarak ‘Gençliğin Durumu ve Gelecek’ temasıyla sınırlandırılmıştır. İki günlük sempozyumda sadece dört ardışık oturum gerçekleştirildiği için oturum başlıkları da belirlenmemiştir (sempozyumun oturum içerikleri için bkz.

Tablo-15; ayrıca seri sempozyumlarda sunulan bildirilerin bibliyografik kimlik bilgileri için bkz. Ek-2).

Tablo-15:

Sempozyumun oturum içerikleri

I. Oturum / 10.00 --05 Ekim 2018
Oturum Başkanı: Ali Kuşat
Musa Tosun – Gençlerde bağımlılık Ali Akben – Gençlik ve iletişim İsmail Okan – Çocuk ve genç yetişkinlerde manevi bir stres alanı olarak kanser olan ebeveynlerle yaşamak Erol Göka – Teknomedyatik dünyada gençlerimiz ve görevlerimiz
II. Oturum / 14.00 --05 Ekim 2018
Oturum Başkanı: Sefa Saygılı
Mücahit Gültekin – Online oyunların dinamiği ve gençlerin dünyası İbrahim Balcıoğlu – Gençlik ve boşanma Mustafa Ulusoy – Narsizm kültüründe umut aşıl原因an gençler Osman Tolga Arıcak– İnternet oyun bağımlılığı
III. Oturum / 09.30 --06 Ekim 2018
Oturum Başkanı: Mahmut Kaya
Sema Maraşlı – Gençlerde cinsiyet rolleri değişimi Mustafa Atak – Gençlerde düzenli namaz kılmanın dikkat eksikliğine etkisi Hüsrev Subaşı – Sanat eğitimlerinin gençlerde manevi duyguların oluşumuna etkisi Üzeyr Ok – Maneviyat gençlerin mutluluğunun neresinde? Bir model ve tarama testi çalışması
IV. Oturum / 11.00 --06 Ekim 2018
Oturum Başkanı: Tahsin İlhan
Mustafa Merter– Gençlerde beklenmedik sosyo-psikolojik değişiklikler

e.e.c. Sempozyum Düzenleme ve Bilim Kurulu

Mustafa Atak, (Eş-başkan) Erciyes Üniversitesi-(ERREM)

Sefa Saygılı, (Eş-başkan) Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Ali Akben, Sıcak Yuva Vakfı
Ali Kuşat, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Burhanettin Can, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Erol Göka, Sağlık Bilimleri Üniversitesi
İbrahim Balcıoğlu, İstanbul Üniversitesi
İsmail Okan, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Mahmut Kaya, Marmara Üniversitesi
Murat Doğan, Erciyes Üniversitesi
Musa Tosun, İstanbul Üniversitesi
Mustafa Merter, Türkiye Transpersonel Psikolojisi Enstitüsü
Mustafa Okudan, İstanbul Üniversitesi
Mustafa Ulu, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Süleyman Pak, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Tahsin İlhan, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
(Kaynak: <https://maneviyatpsikolojisi.gop.edu.tr>, Eylül, 2019).

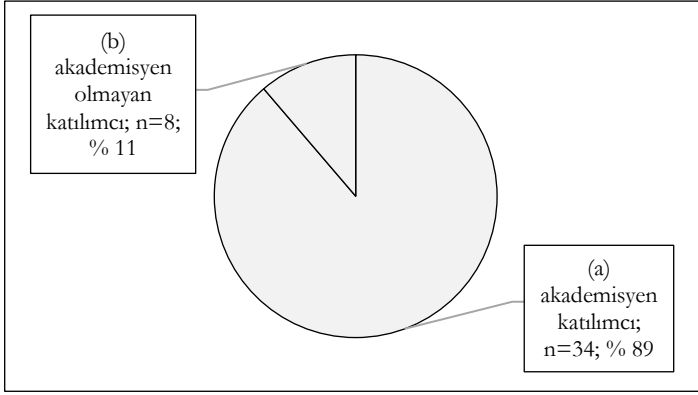
f. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde ise seri “Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumları-(2014-2018)” hakkında bazı nitel parametrelere dayalı olarak üretilen bibliyometrik bulgular ve söz konusu bulgulara dayalı nicel ve nitel analizler yer almaktadır. Katılımcıları ve bildirileri esas alan iki ana nitel tema kullanılarak üretilen bibliyometrik bulgular, kendi içinde anlamlı olan alt nitel parametreler kullanılarak analiz edilmiştir.

f.a. Katılımcılara Göre Bibliyometrik Bulgular

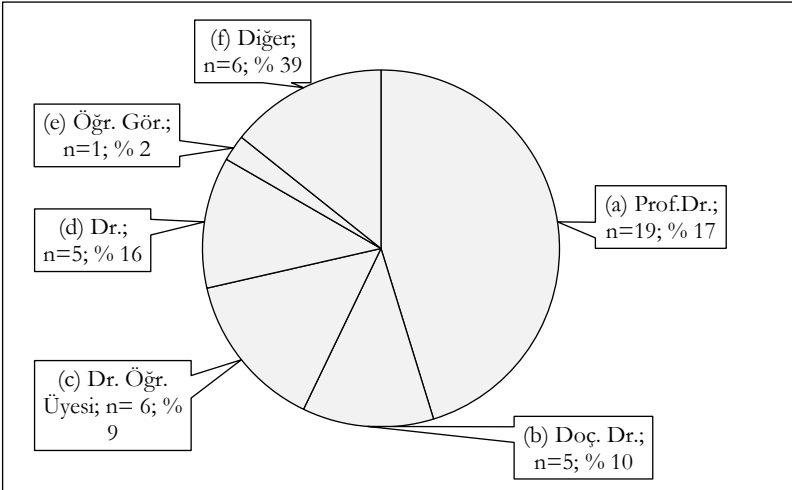
Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumlarında (2014-2018) yer alan katılımcıların biyografik bilgileri üzerine “(a) katılımcı türü, (b) katılımcı akademik unvan türü, (c) yazar sayısı, (d) yazarın çalıştığı kurum türü” parametrelerine göre yapılan bibliyometrik analizler aşağıdaki gibidir:

Grafik-1:
Katılımcı türü
(n=42)

Yukarıdaki Grafik-1’de katılımcı türüne ilişkin bulgular yer almaktadır. Buna göre seri sempozyumlara katılan toplam 42 katılımcıdan 34’ünün (% 89) akademisyen katılımcı, 8’inin ise (% 11) akademisyen olmayan katılımcı olduğu belirlenmiştir. Belirtilen parametrelere göre sempozyumlara katılan toplam 42 katılımcının nicel dağılımları incelendiğinde, büyük çoğunluğunun (n=34) akademisyen katılımcı olduğu görülmektedir.

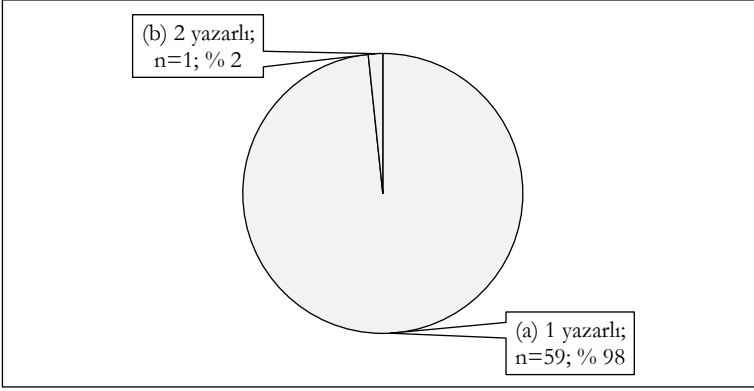
Grafik-2:
Katılımcıların akademik unvan türü
(n=42)

Yukarıdaki Grafik-2’de sempozyumlara katılan bildiri yazarlarına ilişkin akademik unvanların dağılımı yer almaktadır. Buna göre 19 katılımcının (% 17) profesör doktor, 5’inin doçent doktor (% 10), 6 katılımcının ise doktor öğretim üyesi (% 9) olduğu belirlenmiştir. Ayrıca yine 5 katılımcının doktor (% 16), 1 katılımcının öğretim görevlisi (% 2) ve son olarak 6 katılımcının (% 39) ise herhangi bir akademik unvanının

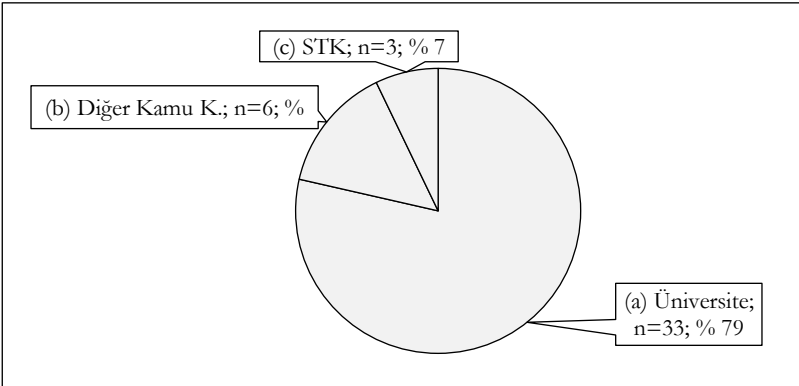
olmadığı saptanmıştır. Belirtilen parametrelere göre kongreye katılan toplam 42 katılımcının akademik unvanlarına göre nicel dağılımları incelendiğinde, büyük çoğunluğunun profesör (n=19) katılımcılardan oluştuğu kaydedilmiştir.

Grafik-3:
Yazar sayısı
(n=42)

Yukarıdaki Grafik-3'te bildirilerin yazar sayılarına göre dağılımı yer almaktadır. Buna göre 59 bildirinin (% 98) tek yazarlı ve 1 bildirinin (% 2) iki yazarlı olduğu saptanmıştır. Üç yazarlı ve çok-yazarlı bildirinin olmadığı tespit edilmiştir. Buna göre bildirilerin çoğunluğunun (n=59) tek yazarlı olarak hazırlandığı belirlenmiştir.

Grafik-4:
Katılımcıların çalıştığı kurum türü
(n=42)

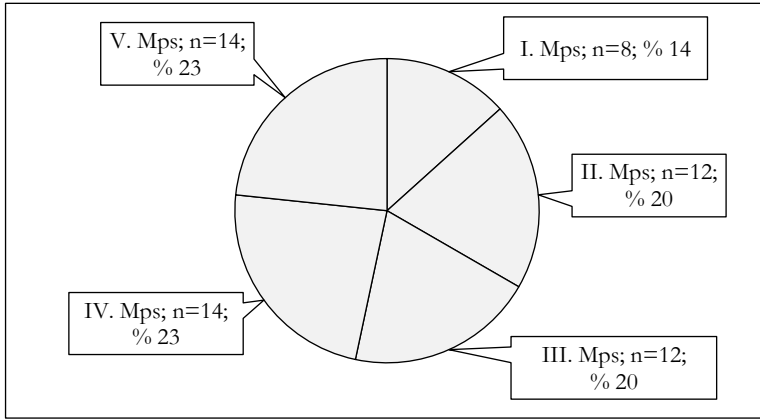
Yukarıdaki Grafik-4'de katılımcılar arasından bildirileri hazırlayan yazarların çalıştığı kurum türlerinin nicel dağılımı yer almaktadır. Buna

göre katılımcılar arasında 33 yazarın (% 79) Türkiye'deki çeşitli üniversitelerde akademisyen olarak çalıştığı, 6 yazarın (% 14) ise Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı gibi diğer kamu kurumlarında çeşitli unvanlarla çalıştıkları tespit edilmiştir. Öte yandan son olarak da 3 yazarın (% 7) çeşitli sivil toplum örgütlerinde çalıştıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Yazarların çalıştıkları kurumlar incelendiğinde ise en çok üniversitelerde (n=33) ve en az da sivil toplum kuruluşlarında (n=3) çalışanların yoğunluk kazandığı ortaya çıkmıştır.

f.b. Bildirilere Göre Bibliyometrik Bulgular

Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumlarında sunulan bildirilerin bibliyografik bilgileri üzerine “(a) seri sempozyumlarda sunulan bildiri dağılımı, (b) bilimsel aktivite ve bildiri türü, (c) bildirilerin tematik konu içerikleri, (d) bildirilerin metodolojik deseni, (e) bildirilerin veri toplama yöntemi türleri” parametrelerine göre yapılan bibliyometrik analizler aşağıdaki gibidir:

Grafik-5:
Sempozyumlara göre bildiri dağılımı
(n=60)

Yukarıdaki Grafik-5'te seri sempozyumlarda sunulan bildirilerin nicel dağılımları yer almaktadır. Buna göre I. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu'nda 8 bildirinin (% 14), II. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu'nda 12 bildirinin (% 20), III. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu'nda 12 bildirinin (% 20), IV. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu'nda 14 bildirinin (% 23) ve V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu'nda ise 14 bildirinin (% 23) sunulduğu belirlenmiştir. Belirtilen parametrelere göre sunulan toplam 60 bildirinin seri sempozyumlara göre nicel dağılımları incelendiğinde,

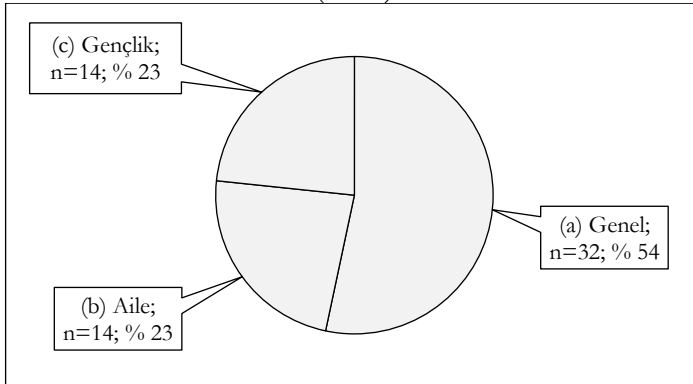
en çok bildirilerin IV. ve V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumlarında (n=14) sunulduğu kaydedilmiştir.

Tablo-16:
Bilimsel aktivite ve bildiri türü
(n=66)

T e m a l a r	n	%
Bilimsel aktivite türü		
(a) Açılış konuşması	6	9
(b) Panel sunumu	0	0
(c) Bildiri sunumu	60	91
T o p l a m	66	100
Bildiri türü		
(a) Sözel bildiri	60	100
(b) Poster bildiri	0	0
T o p l a m	60	100

Seri olarak düzenlenen ulusal maneviyyat psikolojisi sempozyumlarında bilimsel aktivite ve bildiri türlerine göre dağılımlar Tablo-16'da yer almaktadır. Buna göre bilimsel ürünlerin öncelikle aktivite parametresine göre dağılımları incelendiğinde; sempozyumlarda 6 açılış konuşması (% 9) ve 60 sözel bildiri sunumu (% 91) yapıldığı görülmüştür. Seri sempozyumlarda hiç açılış paneli oturumunun yapılmamış olması dikkati çekmektedir. Dolayısıyla bilimsel aktivite türü bağlamında elde edilen bibliyometrik verilere bakıldığında en fazla akademik ürünün sözel bildiri sunumu (n=60) olduğu gözlenmiştir. Elde edilen bu veriler içerisinde de hiç poster bildiri sunumu yapılmamış olduğu kaydedilmiştir.

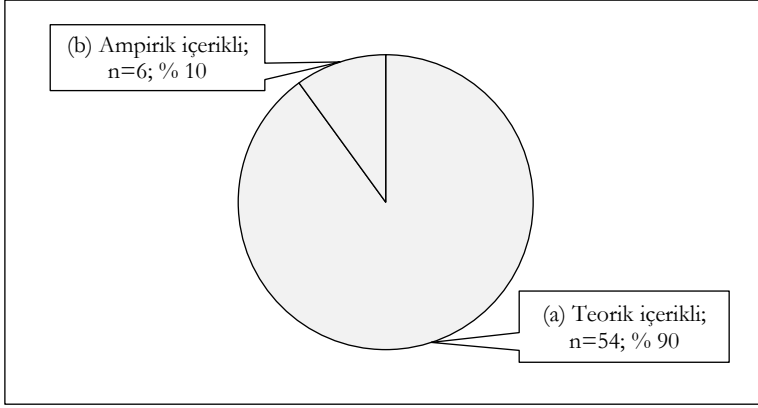
Grafik-6:
Bildirilerin tematik konu içerikleri
(n=60)

Bildirilerin tematik konu içeriklerine göre dağılımları yukarıdaki

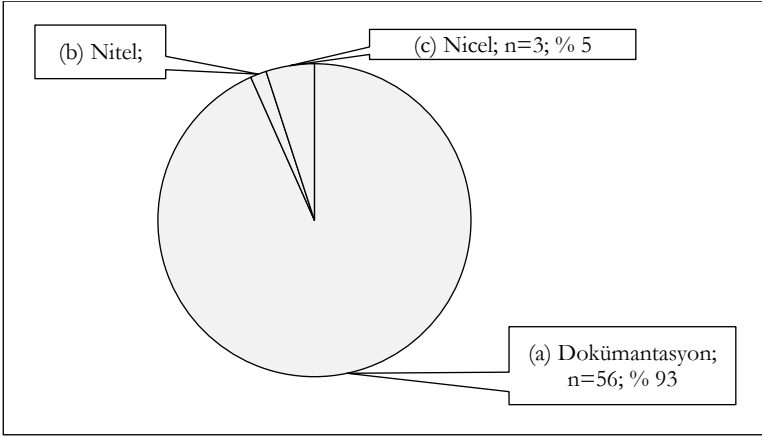
Grafik-6'da yer almaktadır. Bu çerçevede elde edilen bibliyometrik veri dağılımları incelendiğinde; 32 bildirinin (% 54) içerisinde oldukça geniş tematik konu tayfını barındıran 'genel konular'la ilgili olduğu, 14 bildirinin (% 23) 'aile'yle ilgili olduğu, 14 bildirinin ise (% 23) 'gençlik'le ilgili olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre en çok bildiri sunumu yapılan tematik konunun "genel konular" (n=32) olduğu saptanmıştır.

Grafik-7:
Bildirilerin metodolojik deseni
(n=60)

Yukarıdaki Grafik-7'de bildirilerin metodolojik desenine ilişkin nicel bulguların dağılımı verilmiştir. Buna göre toplam 60 sözel bildirinin 54 adedinin (% 90) kuramsal yaklaşımla ele alınan teorik içerikli, 6 adedinin de (% 10) nitel, nicel ve karma yaklaşımlarla yapılmış ampirik içerikli çalışmalardan oluştuğu belirlenmiştir. Bu bibliyometrik verilere göre en fazla bildirinin (n=54) teorik içerikli olarak hazırlanıp sunulduğu görülmüştür.

Grafik-8:
Bildirilerin veri toplama yöntemi türleri
(n=60)

Yukarıdaki Grafik-8’de seri sempozyumlarda sunulan bildirilerin veri toplama yöntemi türlerine ilişkin bulguların bibliyometrik dağılımı verilmektedir. Buna göre teorik içerikli 56 bildiride (% 93) veri toplama yöntemi olarak dokümantasyon [T-teorik], geri kalan 4 bildirinin 1 adedinde (% 2) nitel [A-ampirik] yaklaşıma yer verilirken, 3 adedinde (% 5) ise nicel [A-ampirik] yöntemin kullanıldığı saptanmıştır. Dolayısıyla en fazla kullanılan veri toplama yönteminin dokümantasyon (n=56), en az kullanılanın ise nitel (n=1) olduğu söylenebilir.

Sonuç

Türkiye’de akademik bir disiplin olarak henüz çok yeni olan manevi danışmanlık ve rehberlik alanına ilişkin maneviyat psikolojisi temasıyla Türkiye’de ilk olarak ulusal düzeyde seri sempozyumların yapılıyor olması, uzak gelecekte bu alanda yazılacak olan Türk manevi danışmanlık ve rehberlik tarihi için kayda değer akademik çabalardır.

Bu makalede, ulusal seri sempozyumlardan birincisi olan 13 Mayıs 2014 tarihinde Kayseri’de genel temalı yapılan I. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu ile 05-06 Ekim 2018 tarihleri arasında Tokat’ta “Gençliğin Durumu ve Gelecek” temalı yapılan V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu arasında gerçekleşen beş seri sempozyumlarda yer alan katımcı profili ve adı geçen bu kongrede sunulan bildirilerin de yer aldığı tüm bilimsel aktiviteler, çeşitli nitel parametreler çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Manevi danışmanlık ve rehberlik alanında Türkiye’de ilk kez seri olarak yapılan bu ulusal sempozyumlarla ilgili olarak genel bir bibliyometrik değerlendirme sonucunda ulaşılan nitel ve nicel bulgular aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:

(a)-Katılımcılara ilişkin değerlendirmeler:

(a.a.) Seri sempozyumlarda toplam olarak 42 katılımcı yer almıştır. Bunların nicel dağılımları incelendiğinde ise büyük çoğunluğunun (% 89) akademisyen katılımcı olduğu saptanmıştır.

(a.b.) Bu 42 katılımcının akademik unvanlarına göre nicel dağılımları incelendiğinde, büyük çoğunluğunun profesör doktor-[Prof. Dr.] (% 17) unvanına sahip katılımcılardan oluştuğu görülmüştür.

(a.c.) Seri sempozyumlara katkı sunan katılımcıların sunmuş oldukları bildirimlere yazar sayıları açısından bakıldığında, büyük çoğunluğunun (% 98) tek yazarlı olarak hazırlandığı belirlenmiştir.

(a.d.) Katılımcılar arasından bildirimleri hazırlayan yazarların çalıştığı kurum türlerine göre nicel dağılımları incelendiğinde ise en çok bildiri sunan katılımcıların üniversitelerde (% 79) akademisyen olarak çalıştıkları ortaya çıkmıştır.

(b)-Bildirimlere ilişkin değerlendirmeler:

(b.a.) I. ve V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumlarında toplam olarak 60 sözel bildiri sunulmuştur. En çok bildirimlerin IV. ve V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumlarında (% 23) sunulduğu kaydedilmiştir.

(b.b.) Seri sempozyumlarda toplam olarak 66 bilimsel aktivite yapılmıştır. Bunların en azının açılış konuşması (n=6), en çoğunun ise sözel bildiri sunumu (n=60) olduğu gözlenmiştir.

(b.c.) Seri sempozyumlarda sunulan bildirimlerin tematik konu içeriklerine göre nicel dağılımları incelendiğinde, en çok 'genel konular' üst başlığı altında (% 54) bildiri sunumunun yapıldığı görülmüştür.

(b.d.) Bu 60 bildirim metodolojik desenine göre nicel dağılımları incelendiğinde ise büyük çoğunluğunun teorik içerikli (% 90) bir metodolojik yapıdan oluştuğu görülmüştür.

(b.e.) Seri sempozyumlarda sunulan bu bildirimlerin veri toplama yöntemine göre nicel dağılımlarına bakıldığında da, en fazla 'dokümantasyon' veri toplama yönteminin (% 93) kullanıldığı söylenebilir.

I. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu (2014) ile V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu (2018) arasında gerçekleşen beş serilik sempozyumlar üzerine bazı bibliyometrik analizlerin yapıldığı bu çalışmadan elde edilen sonuçlarla ilgili bu alanda çalışacak alan pratisyenlerine ve akademisyenlerine şu önerilerde bulunulabilir:

•Türk din psikolojisi lisansüstü tez çalışmalarında, manevi danışmanlık ve rehberlik üzerine yapılacak konulara önem ve öncelik verilmelidir.

•Şu anda var olan ilahiyat fakülteleri ile İslami ilimler fakültelerinin lisans programlarına halen zorunlu olarak verilen ‘din psikolojisi’ dersinin yanı sıra mutlaka zorunlu olarak ‘manevi danışmanlık ve rehberlik’ dersi de konulmalıdır.

•Türkiye’deki yüksek din eğitimi bağlamında ilahiyat fakültelerinde lisans düzeyinde mutlaka bölümlleşme esasına dayalı bir lisans eğitimine ve dolayısıyla diploma sistemine geçilmelidir. Buna göre açılacak bölümlerden birinin de “Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Bölümü” olmalıdır. Böyle bir branşlaşmayla lisans düzeyinde verilen teoloji eğitiminin 1. ve 2. sınıfı ortak derslerden, 3. ve 4. sınıfı ise bölüm temeline dayalı özel alan derslerinden oluşturulabilir.

•Bu seri sempozyumların ilk dört sempozyumunda sunulan bildirilerin kitap olarak basıldığı tespit edilmiştir. Ancak kitap olarak basılan sempozyum bildirilerinin, tıpkı sempozyum gibi numaralandırılıp cilt mantığıyla seri biçimde yeniden dizgi-mizanpajının yapılarak yeni baskılarının yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla hakemeleme sürecinden geçen diğer sempozyumlardaki bildiriler de mutlaka kitap olarak basılmalıdır. Bu bildirilerin basımı aynı zamanda Türkçe literatür için de önemli bir adım olacaktır.

•Şu ana kadar (2022) yedincisi yapılan bu seri sempozyumların bundan sonraki yıllarda da yine numara temeline dayalı bir yaklaşımla fakat tematik konu belirlenmesi yöntemiyle devamları sağlanmalıdır. Zira böyle ulusal ve/veya uluslararası kapsamlı kurumsal bir adım, hem bundan sonra yapılacak olan alan çalışmalarına yol göstermesi hem de alanın Türkiye’deki akademik ve pratik farkınladığını arttırmak için önemli bir yaklaşımdır. Ayrıca yine sunulan bildirilerin hakem sürecinden geçirilerek bildiri kitabı formatında önceki sempozyum bildiri kitaplarının devamı olacak biçimde numaratik olarak basılması gerekmektedir.

•Metodolojik olarak alanda yapılacak nitel araştırmalara ve Türkiye’ye özgü model geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

•Bu çalışma sadece 2014-2018 yılları arasında yapılan “I. ve V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumları” ile sınırlandırılmıştır. Dolayısıyla bundan sonra adı geçen bu sempozyumların devamı olarak yapılacak seri sempozyumlar üzerine –örneğin bu makalede kullanılan metodolojik yaklaşım kullanılarak- bibliyometrik çalışmalar yapılmalıdır. Zira alanda yeni çalışacak akademisyenler için bu türden yayınlanacak

çalışmalar, araştırmalarının içeriklerine yön vermesi ve literatür taraması süreçlerinde araştırmacılara zaman kazandırması bakımından önemlidir.

Kaynaklar

Atak, M. (2019). *Maneviyat psikolojisi sempozyumları*. Yayınlanmamış bilgi notu. 25 s.

Atak, M. (ed). (2014). *I. Ulusal maneviyat psikolojisi sempozyumu bildiler kitabı*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları.

Atak, M. (ed). (2015). *Maneviyat psikolojisi*. İstanbul: Elit Kültür Yayınları.

Atak, M. (ed). (2016). *Maneviyat psikolojisi II*. İstanbul: Elit Kültür Yayınları.

Atak, M. (ed). (2019). *Maneviyat psikolojisi III*. Kayseri: Kimlik Yayınları.

Atak, M. (ed). (2020). *Maneviyat psikolojisi IV*. Kayseri: Kimlik Yayınları.

Beşinci Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu. (2018).. <https://maneviyatpsikolojisi.gop.edu.tr>, (Erişim: Eylül, 2019).

Cunningham, P. F. (2010). *Transpersonal psychology: An original approach to religious issues*. Nashua: Rivier University.

Frager, R. (1999). *Heart, self, and soul: The Sufi psychology of growth, balance, and harmony*. Wheaton: Quest Books.

Göcen, G. (2020). *Kavram atlası: Din psikolojisi 1*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Göka, E. (2021). *Psikoloji, varoluş, maneviyat*. İstanbul: Kapı Yayınları.

Grof, S. (2008). Brief history of transpersonal psychology. *International Journal of Transpersonal Studies*, 27(1), 46-54.

James, W. (2003). *The varieties of religious experience: A study in human nature*. London: Routledge.

Jung, C. G. (1960). Psychology and religion. [içinde] *Psychology and religion*. New Haven and London: Yale University Press.

Karasar, N. (1995). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. (7. Baskı). Ankara: 3 A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.

Korkmaz, M. (2010). Kur'an kurslarını konu edinen tezler üzerine bir inceleme. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 8(19), 151-176.

Maslow, A. H. (1961). Peak experiences as acute identity experiences. *The American Journal of Psychoanalysis*, 21(2), 254-262.

Merter, M. (2011). *Dokuz yüz katlı insan: Tasavvuf ve benötesi psikolojisi*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.

Merter, M. (2015). *Nefs psikolojisi*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.

Pargament, K. I. (2015). Din psikolojisi mi, din ve maneviyat

psikolojisi mi? Gerçekler ve itirazlar. (çev. A. R. Geçioğlu). *Bilimname Dergisi*, 29(2), 365-382.

Şahin, S. & Acun, A. (2015). Turist rehberliği alanının bibliyometrik profili (Ulusal turizm kongreleri bildirileri). *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(34), 213-234.

Walsh, R. & Vaughan, F. (2001). *Ego ötesi*. (çev. H. Ekşi). İstanbul: İnsan Yayınları.

Yıldırım, A. & Şimşek H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

E k l e r

Ek-1:

Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyum Afişleri

Görsel-1:

I. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu

ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
1978

Erciyes Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi

UNİVERSİTESİ PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK MERKEZİ
ERREM

SEMPOZYUM

I. Ulusal "Maneviyat Psikolojisi" Sempozyumu

I. OTURUM / 09.30
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ali KÜŞAT
Psikiyatrist Dr. Hatice ALİBAŞOĞLU
Jung'un Maneviyata Bakışı ve Kırmızı Kitap
Psikiyatrist Dr. Mustafa ULUSOY
Said Nursi'nin Benlik Teorisinin Psikolojideki Benlik Teorileriyle Ayrışan ve Örtüşen Yönleri
Öğr. Gör. Mustafa ATAK
Maneviyat Eğitiminin Gençlerin Kaygı Düzeyine Etkisi
Doç. Dr. Osman Nuri KÜÇÜK
Mevlana'ya Göre Manevi Gelişim

II. OTURUM / 13.30
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Beylül DİKEÇLİGİL
Prof. Dr. Erol GÖKA
İbadetlerin İnsan Psikolojisine Etkisi
Psikiyatrist Dr. Mustafa MERTER
Psikolojinin Üçüncü Boyutu-Nefs Psikolojisi
Psikolog Şenay ÇETİN
Maneviyat Psikolojisinde Rüyalann Analizi
Prof. Dr. Kemal SAYAR
Psikiyatri ve Kutsal

Sekretarya
Yıldız Özkan-ĐERELİ
Gamze Suna

İletişim
Erciyes Üniversitesi Mediko Sosyal Merkezi 2. Kat / KAYSERİ
Tel: 0 352 437 93 41 • Dahilli: 13175 - 13176
web: <http://maneviyat.erciyes.edu.tr>

13 Mayıs 2014, Salı • Saat: 09.30-17.00
Sabancı Kültür Sitesi Konferans Salonu

Görsel-2:
II. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu

**Erciyes Üniversitesi Psikolojik Danışma ve
Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi**

SEMPOZYUM

II. Ulusal “Maneviyat Psikolojisi” Sempozyumu

13 MAYIS 2015 ÇARŞAMBA
I. OTURUM / 09.30 - 12.30
Psikiyatrist Dr. Hatice ALIBAŞOĞLU
Maneviyat Psikolojisinde Rüyalar ve Analizi
Öğr. Gör. Mustafa ATAK
Etilac Psikolojisi, Haccin Öлке Üzerindeki Etkisi
Psikiyatrist Dr. Mustafa MERTER
Maneviyat Psikolojisinin Temel Dinamikleri
Doç. Dr. Ali KUŞAT
Selamın Psikolojik Etkileri
II. OTURUM / 13.30 - 15.00
Prof. Dr. Erol GÖKA
Mehdilik İddiası ve Psikopatoloji
Dr. Alper UTKU
Liderlik ve Maneviyat Psikolojisi

14 MAYIS 2015 PERŞEMBE
III. OTURUM / 09.30 - 12.30
Psikiyatrist Dr. Mustafa ULUSOY
Anların Ölümü: Geçmişim Nerede?
Yrd. Doç. Dr. Sevd DÜZGÜNER
Psikoloji Literatüründe Maneviyat Kavramı
Psikolog Halis KURALAY
Engelliler ve Maneviyat
Doç. Dr. Osman Nuri KÜÇÜK
Muhiddin İbn-i Arabiye Göre Rüya Amalızı
IV. OTURUM / 13.30 - 15.00
Prof. Dr. Sefa SAYGILI
Hadislerde Koruyucu Ruh Sağlığı İrensipleri
Yrd. Doç. Dr. Gülşan GÖCEN
Şükür Maneviyatının Neresinde? - Şükür-Maneviyat İlişkisi

BİLİM VE DÜZENLEME KURULU

<p>Prof. Dr. Erol GÖKA Nispetiye Felsefe Enstitüsü</p> <p>Prof. Dr. Hasan YETİM ERÜ Rektör Yardımcısı</p> <p>Prof. Dr. Kemal SAYAR Mimarlık Enstitüsü</p> <p>Prof. Dr. Murat DOĞAN ERÜ Rektör Yardımcısı ve Eğitim Fakültesi Dekanı</p>	<p>Prof. Dr. Sefa SAYGILI Korkutluk Üniversitesi</p> <p>Prof. Dr. Hamza ÇAKIR ERÜ İletişim Fakültesi Dekanı</p> <p>Prof. Dr. E. Beyül DİKEÇLİGİL ERÜ Edebiyat Fakültesi</p> <p>Doç. Dr. Ali KUŞAT ERÜ İlahiyat Fakültesi</p>	<p>Doç. Dr. İsmail DURSUN Filo Felsefe Fakültesi</p> <p>Yrd. Doç. Dr. Yapar ZORLU ERÜ Edebiyat Fakültesi</p> <p>Dr. Mustafa MERTER Rektörlük İletişim Kurumu</p> <p>Öğr. Gör. Mustafa ATAK ERÜ Psikolojik Danışma ve Rehberlik Merkezi Müdürü</p>
---	--	---

İletişim
ERREM / Erciyes Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi
Mahmut Has Öğrenci İşleri Merkezi Binası Giriş Kat. 38039 Melikgazi / KAYSERİ
Telefon : 0 352 437 93 41 (13175-13176) • Faks : 0 352 437 93 41
E-Posta : errem@erciyes.edu.tr

13 - 14 Mayıs 2015 • Saat: 09.30 - 15.00
Sabancı Kültür Sitesi Konferans Salonu

Görsel-3:
III. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu

 Erciyes Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi

SEMPOZYUM

III. Ulusal "Maneviyat Psikolojisi" Sempozyumu

AÇILIŞ
Düzenleme ve Bilim Kurulu Başkanı'nın Konuşması
Erciyes Üniversitesi Rektörü'nün Konuşması

SEMPOZYUM PROGRAMI

11 MAYIS 2016 ÇARŞAMBA
OTURUM BAŞKANI Dr. Alper UTKU Avrupa Liderlik Üniversitesi

I. OTURUM / 09.30 - 12.30
Psikiyatrist Dr. Mustafa MERTER - Esmâ'î Hüsna'da Celal-Cemal Dengesi
Öğr. Gör. Mustafa ATAK Erciyes Üniversitesi - Ticaret Anlayışında Yeni Bir Model Önerisi: "Ticaretin Ruhü Birlikleri"
Prof. Dr. Ali Murat DARYAL Emekli Öğretim Üyesi - Hz. Peygamberin Önderliği
Doç. Dr. Osman Nuri KÜÇÜK Ösküdar Üniversitesi - Nakşibendi Prensiplerini Pozitif Psikoloji Bağlamında Yeniden Okumak

Öğleden Sonra Oturumu 13:30-15:30
Prof. Dr. Erol GÖKA Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi - Manevi Topluluk ve Psikolojik Sağlık
Psikiyatrist Dr. Mustafa ULUSOY - Anksiyete ve Depresyonda Kurve-i Hayaliye

12 MAYIS 2016 PERŞEMBE
I. OTURUM / 09.30 - 12.30
OTURUM BAŞKANI Dr. Alper UTKU Avrupa Liderlik Üniversitesi

Psikiyatrist Dr. Hatice ALİBAŞOĞLU - Kaygı Çağı ve Tüketim Toplumuna Dönüşte Nefs Psikolojisi Açısından Bakış
Prof. Dr. Sefa SAYGILI Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi - Ruhun Gerekli Oluşu ve Beyin
Psikiyatrist Dr. Mustafa MERTER - Hal Psikolojisi
Prof. Dr. Beylül DİKEÇLİGİL Erciyes Üniversitesi - Sosyolojik Gerçeklik ve İnsan

Öğleden Sonra Oturumu 13:30-15:30
Prof. Dr. Celalettin ÇELİK Erciyes Üniversitesi - Yeni Maneviyat ve Ahlak Düzeni Arayışlarında Çağın Ruhuunu Okumak
Gazeteci Yazar İbrahim BALCI Milat Gazetesi - Maneviyat Sempozyumlarının Medya Açısından Değerlendirilmesi

İletişim
ERREM / Erciyes Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulama ve Araştırma Merkezi
Mahmut Has Öğrenci İşleri Merkezi Binası Giriş Kat. 38039 Melikgazi / KAYSERİ

Telefon : 0 352 437 93 41 (13175-13176) • Faks : 0 352 437 93 41
E-Posta : errem@erciyes.edu.tr

11-12 Mayıs 2016 • Saat: 09.30 - 15.30
Sabancı Kültür Sitesi Konferans Salonu

Görsel-4:
IV. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu

SEMPOZYUM

IV. Ulusal "Maneviyat Psikolojisi" Sempozyumu

I. OTURUM 14 EKİM CUMARTESİ
AÇILIŞ KONUŞMALARİ: 9:30-10:30
Sabah Oturumu 10:30

OTURUM BAŞKANI:
Prof Dr. F. Beylü DİKEÇLİĞİLİ
İstanbul Gelişim Üniversitesi

- Yrd. Doç. Dr. Zeynep K. ŞERİFOĞLU DANIŞ
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
"Tarihsel Bağlamda Aileye Bakış"
- Prof. Dr. Hatice BİRGÜL CUMURCU
İnönü Üniversitesi
"Bağımlılık ve Aile"
- Prof. Dr. Erol GÖKA
Sağlık Bilimleri Üniversitesi
"Minnet, Şükür"

Öğleden Sonra Oturumu Saat: 14:30

- Psikiyatrist Dr. Mustafa MERTER
"Evlilikte Celal- Cemal Dengesi"
- Prof. Dr. Asım YAPICI
Çukurova Üniversitesi
"Evlilikte Maneviyat Huzur mu Kusur mu?
Dindarlık ve Maneviyatın Aile Hayatına Etkisi"
- Halis KURALAY
İstanbul Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
"Evlilik ve Engellilik"
- Serpil Sarı EMEK
Çoğul Çocuklar Platformu Kurucu Müdürü
"Çoğul Çocuklar"

II. OTURUM 15 EKİM PAZAR
Sabah Oturumu 9:30

OTURUM BAŞKANI:
Prof. Dr. Safa SAYGILI
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

- Psikiyatrist Dr. Mustafa ULUSOY
"Evlenden Önce: Evlenince Düzeltir Mi?
Ve Başka Sorular!"
- Prof. Dr. İbrahim BALCIOĞLU
İstanbul Üniversitesi
"Ailenin Kâbusu Boşanma"
- Öğr. Gör. Mustafa ATAK
Erciyes Üniversitesi
"Boşanmaların Engellenmesine Yönelik Proje Önerileri"
- Yrd. Doç. Dr. Ali AKBEN
Sıcak Yuva Vakfı Yönetim Kurulu Dyesi
"Sokak Çocukları ve Aile"

Öğleden Sonra Oturumu Saat: 14:30

OTURUM BAŞKANI:
Prof. Dr. Musa TOSUN
İstanbul Üniversitesi

- Prof. Dr. Osman Nuri KÜÇÜK
Uskûdar Üniversitesi
"Sufi İrfanı Gözüyle Kadın"
- Prof. Dr. Kemal SAYAR
Marmara Üniversitesi
"Son Sığmak: Aile"
- Prof. Dr. Burhanettin CAN
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
"Fıtrat Merkezli Olarak Ailenin Yeniden İnşası"

https://maneviyatpsikolojisi.erciyes.edu.tr/

14-15 Ekim 2017 • Saat: 09.30 - 15.30
İstanbul Birlik Vakfı MTTB Konferans Salonu

Görsel-5:
V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu

SEMPOZYUM

V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu

GENÇLİĞİN DURUMU VE GELECEK

AÇILIŞ KONUŞMALARI 05 Ekim Cuma Saat 09.00 - 10.00 I. OTURUM 05 Ekim Cuma Saat 10.00 - 12.00 Oturum Başkanı Doç. Dr. Ali KUŞAT <i>Erciyes Üniversitesi</i> "Gençlerde Bağlımlık" Prof. Dr. Musa TOSUN <i>İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa</i> Gençlik ve İletişim Dr. Öğr. Üyesi Ali AKBEN "Çocuk ve Genç Yetişkinlerde Manevi Bir Stres Alanı Olarak Kanser Olan Ebeveynle Yaşamak" Doç. Dr. İsmail OKAN <i>Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi</i> Teknomedyatik Dünyada Gençliğimiz ve Görevlerimiz Prof. Dr. Erol GÖKA <i>Sağlık Bilimleri Üniversitesi</i>	Modern Yaşamda Gençlerin Eğitimi Prof. Dr. Ahmet Emre BİLGİLİ <i>Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı</i> Online Oyunların Dinamiği ve Gençliğin Dünyası Dr. Öğr. Üyesi Mücahit GÜLTEKİN <i>Afyon Kocatepe Üniversitesi</i> Gençlik ve Boşanma Prof. Dr. İbrahim BALCIOĞLU <i>İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa</i> Narsizm Kültüründe Umud Aşılayan Gençler Dr. Mustafa ULUSOY Gençlerde Beklenmedik Sosyopsikolojik Değişiklikler Dr. Mustafa MERTER	Gençlerde Düzenli Namaz Kılmanın Dikkat Eksikliğine Etkisi Öğr. Gör. Mustafa ATAK <i>Erciyes Üniversitesi</i> Sanat Eğitiminin Gençlerde Manevi Duyguların Oluşumuna Etkisi Prof. Dr. Hüseyin SUBAŞI <i>Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi</i> Maneviyat, Gençlerin Mutluluğunun Neresinde? Bir Model ve Tarama Testi Çalışması Prof. Dr. Uzeyir OK <i>İbn Haldun Üniversitesi</i>
II. OTURUM 05 Ekim Cuma Saat 14.00 - 17.30 Oturum Başkanı Prof. Dr. Sefa SAYGILI <i>Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi</i>	III. OTURUM 06 Ekim Cumartesi Saat 09.30 - 11.00 Oturum Başkanı Prof. Dr. Mahmut Kaya Gençlerde Cinsiyet Rollerini Değişimi Yazar Sema MARAŞLI	IV. OTURUM 06 Ekim Cumartesi Saat 11.00 - 12.30 Oturum Başkanı Doç. Dr. Tahsin İLHAN <i>Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi</i> Teknoloji Bağlılığı Prof. Dr. Mücahit ÖZTÜRK <i>Yıldız Genel Başkanı</i> Prof. Dr. Kemal SAYAR <i>Marmara Üniversitesi</i>

 <https://maneviyatpsikolojisi.erciyes.edu.tr/>

05 - 06 Ekim 2018 • Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Taşlıçiftlik Yerleşkesi, 15 Temmuz Kongre ve Kültür Merkezi

İletişim: Dr. Öğr. Üyesi Süleyman PAK • GSM: 0 505 857 09 60
Fakülte Tel: 0 356 252 15 15 Dahilli: 3804 • e-posta: suleyman.pak@gop.edu.tr

Ek-2:

Sempozyumlarda sunulan bildirilerin bibliyografik kimlik bilgileri
(n=60)

Araştırmanın bu ekinde ise 'I.-V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumlarına kabul edilip sunulan bildirilerin tümünün bibliyografik künyesi yer almaktadır. Söz konusu liste oluşturulurken kullanılan bibliyografik niteleme formatı ise 'Yazar adı soyadı + bildiri başlığı' biçiminde düzenlenmiştir. Listede de görüldüğü üzere adı geçen seri sempozyum sayılarına (n=5) göre sunulan bildiri sayısının (n=60) yüksek olmadığı dikkati çekmektedir.

-Bildiri İsim Listesi-

*I. *Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu*—[n=8]

(13 Mayıs 2014, Kayseri)

[Genel]-

1. Erol Göka, İbadetlerin insan psikolojisine etkisi
2. Hatice Alibaşoğlu, Jung'un maneviyata bakışı ve kırmızı kitap
3. Kemal Sayar, Psikiyatri ve kutsal
4. Mustafa Atak, Maneviyat eğitiminin gençlerin kaygı düzeyine etkisi
5. Mustafa Merter, Psikolojinin üçüncü boyutu nefis psikolojisi
6. Mustafa Ulusoy, Said Nursi'nin benlik teorisinin psikolojideki benlik teorileriyle ayrışan ve örtüşen yönleri
7. Osman Nuri Küçük, Mevlana'ya göre manevi gelişim
8. Şenay Çetin, Maneviyat psikolojisinde rüyaların analizi

*II. *Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu*—[n=12]

(13-14 Mayıs 2015, Kayseri)

[Genel]-

1. Ali Kuşat, Selamın psikolojik etkileri
2. Alper Utku, Liderlik ve maneviyat psikolojisi
3. Erol Göka, Mehdilik iddiası ve psikopatoloji
4. Gülüşan Göcen, Şükür maneviyatın neresinde? Şükür-maneviyat ilişkisi
5. Halis Kuralay, Engelliler ve maneviyat
6. Hatice Alibaşoğlu, Maneviyat psikolojisinde rüyalar ve analizi
7. Mustafa Atak, Hac psikolojisi ve haccın öfke üzerindeki etkisi
8. Mustafa Merter, Maneviyat psikolojisinin temel dinamikleri
9. Mustafa Ulusoy, Anların ölümü: Geçmişim nerede?

10. Osman Nuri Küçük, Muhyiddin İbn-i Arabî'ye göre rüya analizi

11. Sefa Saygılı, Hadislerde koruyucu ruh sağlığı prensipleri

12. Sevede Düzgüner, Psikoloji literatüründe maneviyat kavramı

**III. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu*—[n=12]

(11-12 Mayıs 2016, Kayseri)

[Genel]-

1. Ali Murat Daryal, Hz. Peygamberin önderliği

2. Beylü Dikeçligil, Sosyolojik gerçeklik ve insan

3. Celalettin Çelik, Yeni maneviyat ve ahlak düzeni arayışlarında çağın ruhunu okumak

4. Erol Göka, Manevi topluluk ve psikolojik sağlık

5. Hatice Alibaşoğlu, Kaygı çağı ve tüketim toplumuna dönüşe nefis psikolojisi açısından bakış

6. İbrahim Balcı, Maneviyat sempozyumlarının medya açısından değerlendirilmesi

7. Mustafa Atak, Ticaret anlayışında yeni bir model önerisi: “Ticaretin Ruhu Birlikleri”

8. Mustafa Merter, Esmâ'ül hüsnâ'da celal-cemal dengesi

9. Mustafa Merter, Hal psikolojisi

10. Mustafa Ulusoy, Anksiyete ve depresyonda kuvve-i hayaliye

11. Osman Nuri Küçük, Nakşibendi prensiplerini pozitif bağlamda yeniden okumak

12. Sefa Saygılı, Ruhun gerekli oluşu ve beyin

**IV. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu*—[n=14]

(14-15 Ekim 2017, Kayseri)

[Aile]-

1. Ali Akben, Sokak çocukları ve aile

2. Asım Yapıcı, Evlilikte maneviyat huzur mu kusur mu? Dindarlık ve maneviyatın aile hayatına etkisi

3. Burhanettin Can, Fıtrat merkezli olarak ailenin yeniden inşası

4. Erol Göka, Minnet ve şükür

5. Halis Kuralay, Evlilik ve engellilik

6. Hatice Birgül Cumurcu, Bağımlılık ve aile

7. İbrahim Balcıoğlu, Ailenin kâbusu boşanma

8. Kemal Sayar, Son sığınak: Aile

9. Mustafa Atak, Boşanmaların önlenmesine yönelik proje önerileri

10. Mustafa Merter, Evlilikte celal-cemal dengesi

11. Mustafa Ulusoy, Evlenmeden önce: Evlenince düzelir mi? ve Başka sorular!

12. Osman Nuri Küçük, Sufi irfanı gözüyle kadın

13. Serpil Sare Emek, Çoğul çocuklar

14. Zeynep K. Şerefoğlu Danış, Tarihsel bağlamda aileye bakış

*V. Ulusal Maneviyat Psikolojisi Sempozyumu-[n=14]

(05-06 Ekim 2018, Tokat)

[Gençliğin Durumu ve Gelecek]-

1. Ali Akben, Gençlik ve iletişim

2. Erol Göka, Tekno-medyatik dünyada gençlerimiz ve görevlerimiz

3. Hüsrev Subaşı, Sanat eğitimlerinin gençlerde manevi duyguların oluşumuna etkisi

4. İbrahim Balcıoğlu, Gençlik ve boşanma

5. İsmail Okan, Çocuk ve genç yetişkinlerde manevi bir stres alanı olarak kanser olan ebeveynlerle yaşamak

6. Mustafa Atak, Gençlerde düzenli namaz kılmanın dikkat eksikliğine etkisi

7. Mustafa Merter, Gençlerde beklenmedik sosyo-psikolojik değişiklikler

8. Musa Tosun, Gençlerde bağımlılık

9. Mustafa Ulusoy, Narsizm kültüründe umut aşıl原因an gençler

10. Mücahit Gültekin, Online oyunların dinamiği ve gençlerin dünyası

11. Osman Tolga Arıca, Gençlerde oyun bağımlılığı

12. Sema Maraşlı, Gençlerde cinsiyet rolleri değişimi

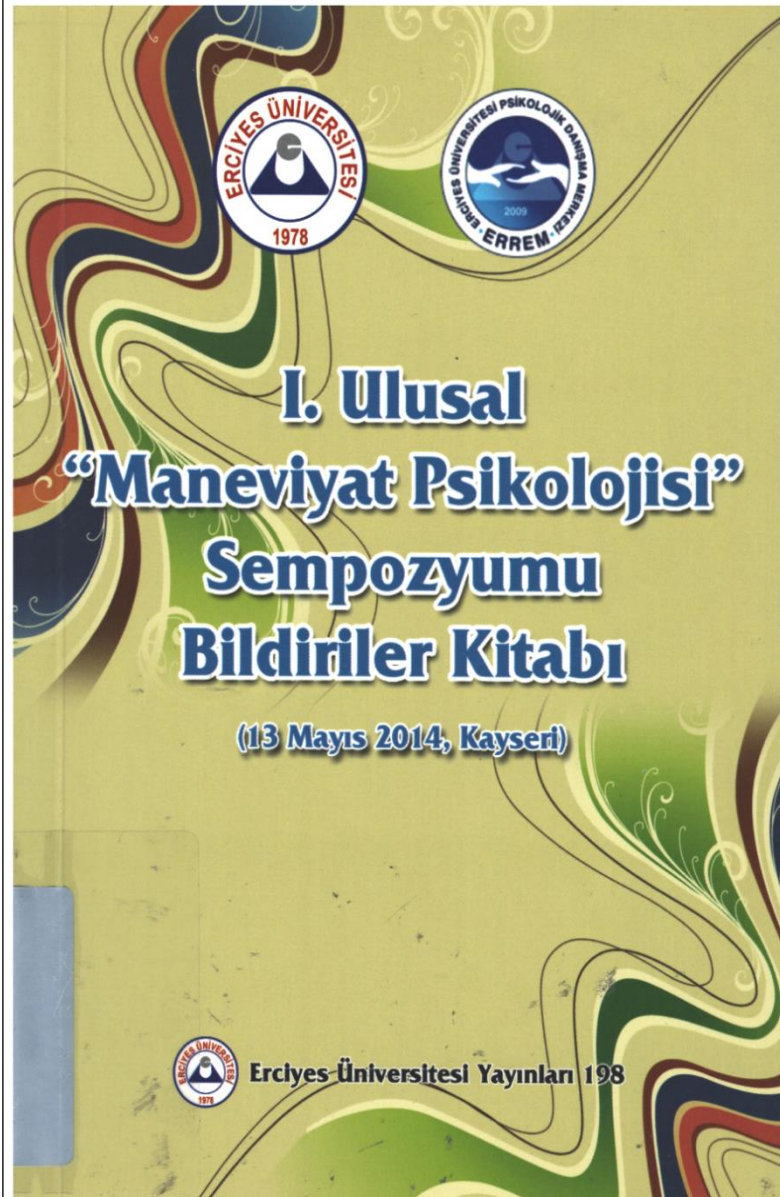
13. Üzeyr Ok, Maneviyat gençlerin mutluluğunun neresinde? Bir model ve tarama testi çalışması

Ek-3:

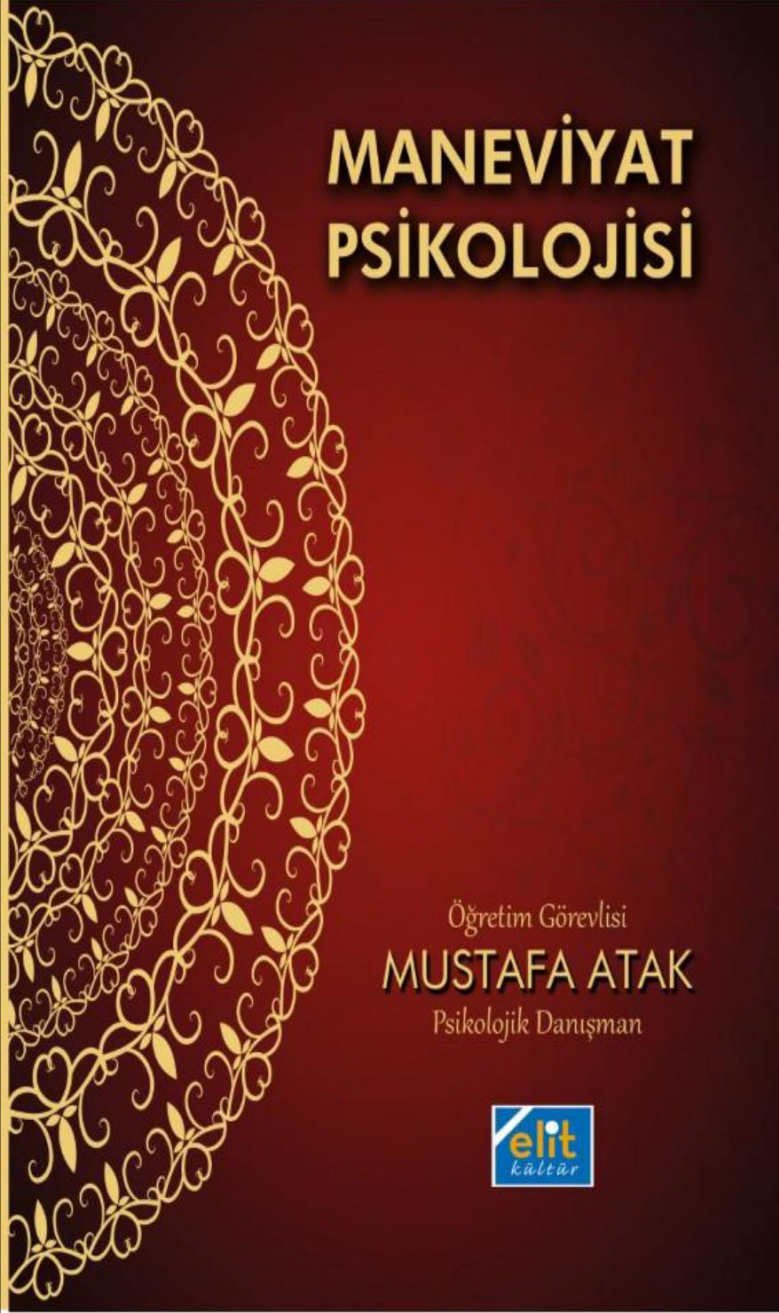
Sempozyum bildirilerinin kitap kapakları

Görsel-1:

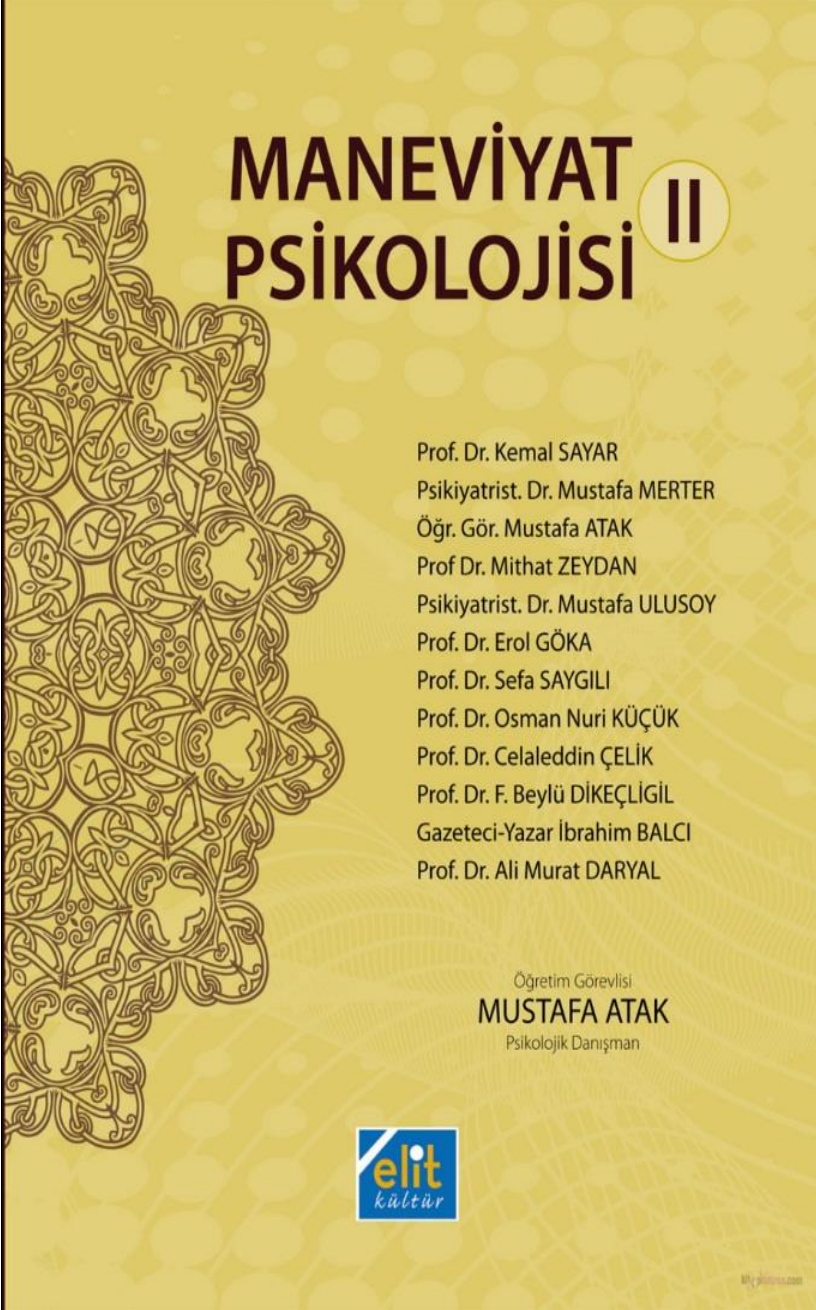
I. MPS bildiri kitap kapağı

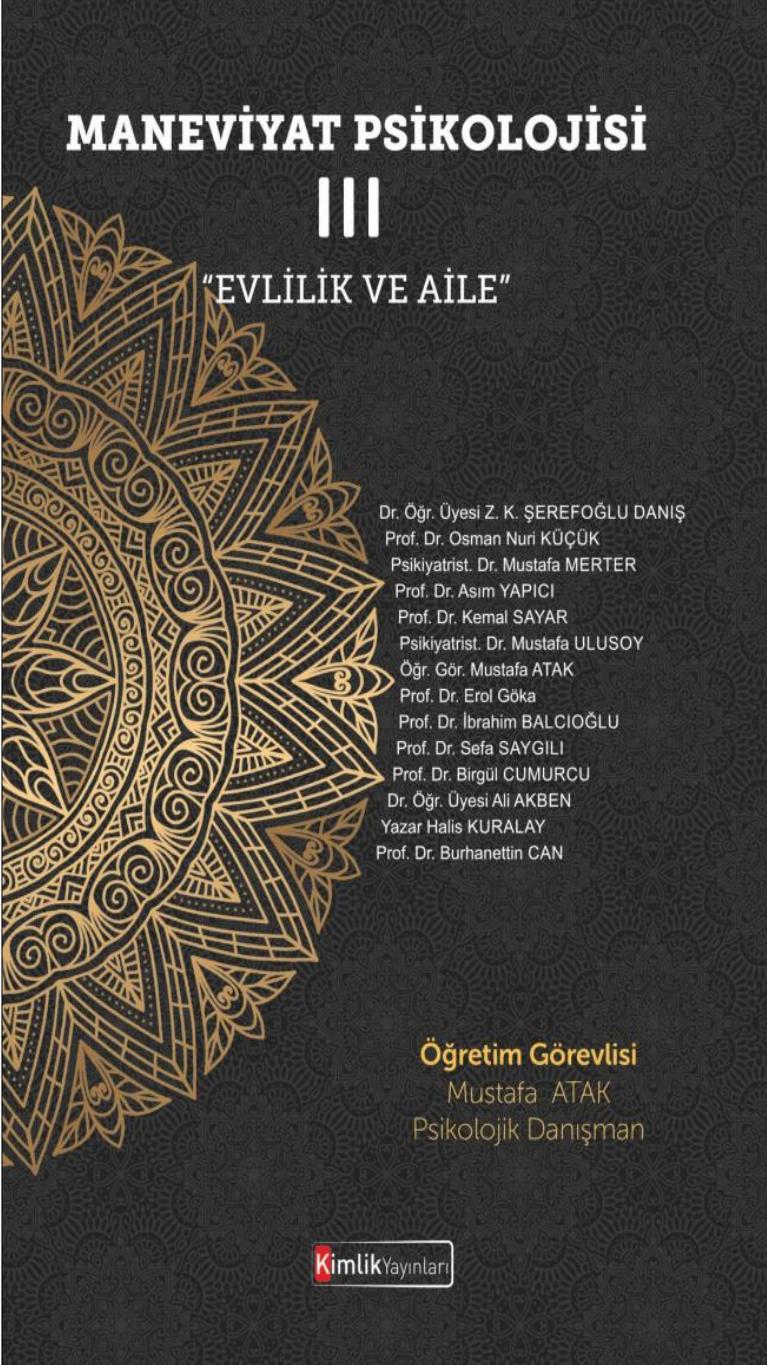
Görsel-2:
II. MPS bildiri kitap kapağı

Görsel-3:
III. MPS bildiri kitap kapağı

Görsel-4:
IV. MPS bildiri kitap kapağı

Görsel-5:
V. MPS bildiri kitap kapağı

